

SPRÁVA O HODNOTENÍ VPLYVOV STRATEGICKÉHO DOKUMENTU NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

ÚZEMNÝ PLÁN OBCE TOMÁŠOVCE

vypracovaná podľa prílohy č. 5 k zákonu č. 24/2006 Z.z.
o posudzovaní vplyvov na životné prostredie
a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov

August 2016

Obsah

A. ZÁKLADNÉ ÚDAJE	3
I. Základné údaje o obstarávateľovi	3
II. Základné údaje o územnoplánovacej dokumentácii	3
B. ÚDAJE O PRIAMÝCH VPLYVOCH ÚZEMNOPLÁNOVACEJ DOKUMENTÁCIE NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE VRÁTANE ZDRAVIA	5
I. Údaje o vstupoch	5
II. Údaje o výstupoch	14
C. KOMPLEXNÁ CHARAKTERISTIKA A HODNOTENIE VPLYVOV NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE VRÁTANE ZDRAVIA	16
I. Vymedzenie hraníc dotknutého územia	16
II. Charakteristika súčasného stavu životného prostredia dotknutého územia- podľa stupňa územnoplánovacej dokumentácie	17
III. Hodnotenie predpokladaných vplyvov územnoplánovacej dokumentácie na životné prostredie vrátane zdravia a odhad ich významnosti podľa stupňa územnoplánovacej dokumentácie	27
IV. Navrhované opatrenia na prevenciu, elimináciu, minimalizáciu a kompenzáciu vplyvov na životné prostredie.	34
V. Porovnanie variantov zohľadňujúcich ciele a geografický rozmer strategického dokumentu vrátane porovnania s nulovým variantom	36
VI. Metódy použité v procese hodnotenia vplyvov územnoplánovacej dokumentácie na životné prostredie a zdravie a spôsob a zdroje získavania údajov o súčasnom stave životného prostredia a zdravia	38
VII. Nedostatky a neurčitosti v poznatkoch, ktoré sa vyskytli pri vypracúvaní správy o hodnotení	39
VIII. Všeobecne záverečné zhrnutie	39
IX. Zoznam riešiteľov a organizácií, ktoré sa na vypracovaní správy o hodnotení podieľali, ich podpis (pečiatka)	41
X. Zoznam doplňujúcich analytických správ a štúdií, ktoré sú k dispozícii u navrhovateľa a ktoré boli podkladom na vypracovanie správy o hodnotení	41
XI. Dátum a potvrdenie správnosti a úplnosti údajov podpisom (pečiatkou) oprávneného zástupcu obstarávateľa	42
Príloha č. 1 Vyhodnotenie stanovísk k strategickému dokumentu ÚPN obce Tomášovce ..	43

A. ZÁKLADNÉ ÚDAJE

I. Základné údaje o obstarávateľovi

1. Označenie a základné údaje

Obec Tomášovce

Web: www.tomasovce.sk

IČO: 00 316 474

DIČ: 2021251023

Sídlo: Partizánska 132/7, 985 56 Tomášovce

2. Meno, priezvisko, adresa, telefónne číslo oprávneného zástupcu obstarávateľa, osoby s odbornou spôsobilosťou na obstarávanie ÚPP a ÚPD

Oprávnený zástupca obstarávateľa:

Ing. Ján Mičuda, starosta obce

Obecný úrad Tomášovce

985 56 Tomášovce

Kontakt: 047 – 437 1446, 0908 941 808, starosta@tomasovce.sk

Spracovateľ územného plánu:

CITYPLAN, s.r.o.

Urbanizmus a celková koncepcia: doc. Ing. arch. Jaroslav Coplák, PhD. autorizovaný architekt SKA, reg. č. 1524 AA

Demografia: doc. Ing. arch. Jaroslav Coplák, PhD.

Technická infraštruktúra: Ing. Mária Dobošová (vodné hospodárstvo), Martin Brezovský (energetika, telekomunikácie)

Doprava: Ing. Pavol Klúčik

Environmentálne aspekty: doc. Ing. arch. Jaroslav Coplák, PhD., Ing. Marta Copláková

Kontakt: www.ecocity.szm.sk/upn

Odborne spôsobilá osoba pre obstarávanie ÚPP a ÚPD:

Ing. Martina Kukučková, Venevská 6, 990 01 Veľký Krtíš

Kontakt: 047/4830 864, 0915/872 042, zarkon@slovanet.sk

č. preukazu odbornej spôsobilosti 297

II. Základné údaje o územnoplánovacej dokumentácii

1. Názov

Územný plán obce Tomášovce

2. Územie (kraj, okres, obec, katastrálne územie)

Banskobystrický kraj

Okres: Lučenec

Obec: Tomášovce

Katastrálne územie: Tomášovce

3. Dotknuté obce

1. Podrečany

2. Točnica

3. Veľká Ves

4. Vidiná
5. Lučenec
6. Stará Halič
7. Gregorova Vieska
8. Tomášovce

4. Dotknuté orgány

Dotknutými subjektmi pri spracovaní, prerokovávaní a schvaľovaní územného plánu obce sú orgány podľa § 140a zákona č. 50/1976 Zb. v znení neskorších predpisov.

1. Úrad Banskobystrického samosprávneho kraja, oddelenie regionálneho rozvoja, Nám. SNP č. 23, 974 23 Banská Bystrica
2. Okresný úrad v Banskej Bystrici, odbor výstavby a bytovej politiky, Nám. Ľ. Štúra č. 1, 974 05 Banská Bystrica
3. Okresný úrad v Banskej Bystrici, odbor opravných prostriedkov, referát pôdohospodárstva Nám. Ľ. Štúra č. 1, 975 41 Banská Bystrica
4. Okresný úrad v Banskej Bystrici, odbor cestnej dopravy a pozemných komunikácií, Nám. Ľ. Štúra č. 1, 975 41 Banská Bystrica
5. Okresný úrad Banská Bystrica, odbor starostlivosti o životné prostredie, oddelenie ochrany prírody a vybraných zložiek ŽP kraja, Námestie Ľ. Štúra 1, 97405 Banská Bystrica
6. Krajský pamiatkový úrad Banská Bystrica, pracovisko Lučenec, Námestie republiky č. 26, 984 01 Lučenec
7. Ministerstvo životného prostredia SR, Odbor geologického práva a zmluvných vzťahov, Námestie Ľudovíta Štúra 1, 812 35 Bratislava
8. Ministerstvo dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja SR, Nám. Slobody 6, 810 05 Bratislava
9. Obvodný bankský úrad, Ul. 9. mája č.2, 975 90 Banská Bystrica
10. Okresný úrad Lučenec, odbor starostlivosti o životné prostredie, úsek štátnej vodnej správy, Námestie republiky č. 26, 984 01 Lučenec
11. Okresný úrad Lučenec, odbor starostlivosti o životné prostredie, úsek štátnej správy odpadového hospodárstva, Námestie republiky č. 26, 984 01 Lučenec
12. Okresný úrad Lučenec, odbor starostlivosti o životné prostredie, úsek štátnej správa ochrany ovzdušia, Námestie republiky č. 26, 984 01 Lučenec
13. Okresný úrad Lučenec, odbor starostlivosti o životné prostredie, úsek štátnej správy ochrany prírody a krajiny, Námestie republiky č. 26, 984 01 Lučenec
14. Okresný úrad Lučenec, odbor civilnej ochrany a krízového riadenia, Námestie republiky č. 26, 984 01 Lučenec
15. Okresný úrad Lučenec, pozemkový a lesný odbor, Námestie republiky č. 26, 984 01 Lučenec
16. Okresný úrad Lučenec, odbor cestnej dopravy a pozemných komunikácií, Námestie republiky č. 26, 984 01 Lučenec
17. Okresné riaditeľstvo HaZZ v Lučenci, Ul. L. Novomeského č. 3, 984 01 Lučenec
18. Národná diaľničná spoločnosť, Mlynské Nivy 45, 821 09 Bratislava
19. Dopravný úrad, Letisko M. R. Štefánika, 823 05 Bratislava
20. Slovenská správa ciest, GR, Miletičova 19, 826 19 Bratislava
21. Železnice SR, Klemensova 8, 813 61 Bratislava
22. Lesy SR, š.p., Nám. SNP 8, 975 66 Banská Bystrica
23. Stredoslovenská vodárenská spoločnosť, a.s., Partizánska cesta č. 5, 974 01 Banská Bystrica
24. Slovenský vodohospodársky podnik, š.p., OZ Banská Bystrica, Partizánska cesta č. 69, 974 98 Banská Bystrica
25. ŠOP SR, správa CHKO Cerová vrchovina, Železničná 31, Rimavská Sobota
26. Regionálny úrad verejného zdravotníctva v Lučenci, ul. Petöfiho č. 1, Lučenec

5. Schvaľujúci orgán

Obecné zastupiteľstvo obce Tomášovce

6. Vyjadrenie o vplyvoch územnoplánovacej dokumentácie presahujúcich štátne hranice

Územný plán obce Tomášovce rieši výhradne katastrálne územie obce Tomášovce a nemá vplyv presahujúci štátne hranice.

B. ÚDAJE O PRIAMYCH VPLYVOCH ÚZEMNOPLÁNOVACEJ DOKUMENTÁCIE NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE VRÁTANE ZDRAVIA

1. Údaje o vstupoch

Vstupmi pre vypracovanie ÚPN obce Tomášovce sú všetky informácie a podklady o súčasnom stave v území, ktoré boli získané počas prípravných prác a etáp Prieskumy a rozboru a Zadanie. Ďalej sú to príslušné ustanovenia právnych predpisov v oblasti územného plánovania, ochrany prírody a tvorby krajiny, ochrany životného prostredia a ochrany zdravia obyvateľstva.

Dôležitými vstupmi je aj nadradená územnoplánovacia dokumentácia, ktorou je ÚPN VÚC Banskobystrický kraj, Zmeny a doplnky 2014, ktoré Návrh ÚPN obce Tomášovce v plnom rozsahu rešpektuje – vid' kapitola 2.2 Väzby vyplývajúce z riešenia a zo záväzných častí ÚPN regiónu. Okrem toho Návrh ÚPN obce Tomášovce vychádza aj z iných strategických dokumentov rôznej úrovne, ktoré majú väzbu na rozvoj obce Tomášovce (KURS, Program rozvoja obce Tomášovce, RIÚS BBSK, odvetvové koncepcie a pod.).

Navrhované riešenie je v súlade s cieľmi, deklarovanými v Zadaní a sleduje naplnenie požiadaviek na riešenie, uložených v Zadaní (schválené OcZ v Tomášovciach znesením č.4/2016 zo dňa 20. 1. 2016).

1. Pôda

Okolo zastavaného územia obce nachádzajú výlučne najkvalitnejšie pôdy v príslušnom katastrálnom území a nie je preto možné vylúčiť zábery týchto pôd. Zábery poľnohospodárskej pôdy sú navrhované na pôde 6. skupiny kvality. Podľa druhu pozemku ide zväčša o ornú pôdu, v menšej miere sa výstavba plánuje na trvalých trávnych porastoch a v zastavanom území aj v záhradách.

V doterajšej územnoplánovacej dokumentácii (zmeny a doplnky ÚPN SÚ č. 1 a 2) boli navrhované rozsiahle plochy pre priemyselný park s výmerou 100 ha. Pre tieto plochy bol vydaný súhlas s budúcim možným použitím poľnohospodárskej pôdy na stavebné zámery a iné zámery. V návrhu novej územnoplánovacej dokumentácie ako kompenzáciu nových záberov v iných lokalitách navrhujeme podstatnú redukciu plochy navrhovaného priemyselného parku (rozvojová plocha č. 15) na 54,14 ha. Pre zvyšnú plochu sa navrhuje zrušiť udelený súhlas s budúcim možným použitím poľnohospodárskej pôdy na stavebné zámery a iné zámery.

Pre rozšírenie výrobného územia naopak navrhujeme využiť zvyškové plochy trvalých trávnych porastov medzi existujúcimi výrobnými areálmi AGROTOM, s.r.o. a PRP, s.r.o., ktoré sú pre

fragmentáciu menej vhodnú na obhospodarovanie. Ide o rozvojové plochy č. 12, 13.

Plánovaná výstavba priemyselného parku, ako aj rozširovanie výroby v existujúcich podnikoch, vyvoláva potrebu plôch pre obytnú výstavbu. Nakoľko v obci sa nachádza len minimálny počet voľných prieluk pre výstavbu rodinných domov a využitie väčších záhrad v zastavanom území obce v súčasnosti naráža na komplikované vlastnícke vzťahy, sú nutné nové zábery poľnohospodárskej pôdy mimo zastavaného územia obce. V snahe chrániť pôdne celky pred nadmerným rozdrobením boli uprednostnené väčšie kompaktné plochy, priamo nadväzujúce na existujúce zastavané územie. Z hľadiska vlastníckych vzťahov predstavuje jednoznačne najvhodnejšiu lokalitu pre rozšírenie obytného územia rozvojová plocha č. 1. Výhodou rozvojových plôch č. 7, 9 a 10 je skutočnosť, že doplnením druhej strany zástavby pozdĺž existujúcich komunikácií dôjde k efektívnejšiemu využitiu infraštruktúry.

Reálny záber poľnohospodárskej pôdy v navrhovaných rozvojových plochách pre bývanie bude oproti uvádzaným predbežným bilanciam nižší, a to asi o 40%. Predpokladá sa, že vynímané budú len zastavané plochy objektov a pozemky pod komunikáciami. Na 1 rodinný dom bude pripadať suma zastavaných a spevnených plôch cca 200 m².

Do I. etapy sú zaradené najaktuálnejšie rozvojové priority. Ďalšie rozvojové plochy sú zaradené do II. etapy. Vytýpané boli aj výhľadové plochy – ako rezerva pre rozšírenie obytného územia. Tieto plochy nebudú do konca návrhového obdobia zastavované a dovedy budú ponechané ako súčasť poľnohospodárskej pôdy.

Pre navrhovanú rýchlostnú cestu R2, úseky Kriváň – Lovinobaňa a Lovinobaňa – Ožďany už bolo vydané právoplatné územné rozhodnutie s vyňatím poľnohospodárskej pôdy. Zámer výstavby rýchlostnej cesty R2 a príslušného odpočívadla (rozvojová plocha č. 16) nie je preto zaradený do nasledujúceho prehľadu.

Prehľad o štruktúre poľnohospodárskej pôdy v lokalitách s uvažovaným použitím poľnohospodárskej pôdy pre nepoľnohospodárske účely

Lok. číslo	Katastr. územie	Funkčné využitie	Výmera lokality v ha	Predpok. výmera poľn. pôdy			Užív. poľnoh pôdy	Vybud. hydrom zariad.	Časová etapa realiz.	Iná inform
				spolu v ha	Z toho Skupina BPEJ	výmera ha				
1	Tomášovce	bývanie	6,17	6,17	0457002/6.	6,17	FO	závlahy	I.	
2	Tomášovce	šport	1,68	1,68	0457002/6.	1,19	FO	závlahy	I.	VPS
3	Tomášovce	bývanie	0,78	0,78	0412003/6.	0,78	FO	–	II.	v ZÚO
4	Tomášovce	bývanie	0,56	0,56	0412003/6.	0,56	FO	–	II.	v ZÚO
5	Tomášovce	bývanie	1,02	1,02	0412003/6.	1,02	FO	–	II.	v ZÚO
6	Tomášovce	bývanie	1,12	1,12	0412003/6.	1,12	FO	–	II.	v ZÚO
7	Tomášovce	bývanie	0,44	0,44	0411002/6.	0,44	FO	–	I.	
9	Tomášovce	bývanie	2,15	2,15	0411002/6.	2,15	FO	závlahy	I.	
10	Tomášovce	bývanie	2,54	2,42	0411002/6.	2,42	FO	závlahy	I.	Schvál.
11	Tomášovce	ČOV	0,19	0,17	0411002/6.	0,17	FO	–	I.	VPS, v ZÚO

12	Tomášovce	výroba	2,33	2,33	0411203/6. 0465212/6.	2,26 0,07	FO	–	I.	
13	Tomášovce	výroba	4,63	4,63	0411203/6. 0465212/6. 0412003/6.	1,90 2,27 0,46	FO	–	I.	
14	Tomášovce	výroba	2,18	2,18	0457202/6. 0457002/6.	0,67 1,51	FO	–	I.	
15	Tomášovce	výroba	54,14	54,14	0457002/6. 0411002/6. 0457202/6.	50,19 3,58 0,37	FO	závlahy	II.	Schvál.
prieľuky	Tomášovce	bývanie	0,48	0,48	0411002/6. 0412003/6.	0,30 0,18	FO	–	I.	v ZÚO

Výsvetlivky: VPS – verejnoprospešná stavba; ZÚO – zastavané územie obce, súhlas - udelený súhlas s budúcim možným použitím poľnohospodárskej pôdy

2. Voda

Zásobovanie pitnou vodou

Cez územie prechádza skupinový vodovod Hriňová – Lučenec – Fiľakovo (DN 400). Hlavným zdrojom skupinového vodovodu je vodárenská nádrž Hriňová na toku Slatina. Celková kapacita vodných zdrojov pre skupinový vodovod je $Q_{min} = 272,8$ l/s.

Z tohto skupinového vodovodu je pitnou vodou zásobovaná aj obec Tomášovce a ďalšie okolité obce. Z trasy SKV Hriňová – Lučenec – Fiľakovo severozápadne od obce odbočuje trasa SKV MUB Hriňová – Veľký Krtíš. Z tejto odbočky sú prívodným vodovodným potrubím zásobované dva vodojemy situované nad hydínarňou. Jeden slúži na zásobovanie pitnou vodou obyvateľov obce (250 m^3) a druhý pre zariadenia v bývalej hydínarni. Kapacita vodojemov je pre súčasné potreby dostačujúca.

Rozvodná sieť v obci bola vybudovaná v rokoch 1970-71 a v súčasnosti už nie je vo vyhovujúcom stave. V obci je vybudovaná prevažne okružná sieť v kombinácii s vetvovou sieťou. Rozvodné potrubie v obci je z liatiny, novšie úseky sú z PVC. Rozvody sú vedené zväčša v krajniciach, chodníkoch a zelených pásoch.

Výpočet potreby vody

Vo výpočte potreby vody sa uvažuje s potrebou vody pre bytový fond, občiansku vybavenosť a výrobné prevádzky. Výpočet je prevedený v zmysle vyhlášky č. 684/2006 Z.z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o technických požiadavkách na návrh, projektovú dokumentáciu a výstavbu verejných vodovodov a kanalizácií. Súčasný počet obyvateľov je 1 304. Predpokladaný počet obyvateľov na konci návrhového obdobia (v r. 2030) je 1 595.

Tab.: Rekapitulácia potreby vody

	Súčasná potreba vody	Návrh. potreba vody
Ročná potreba vody (m^3/r)	83 650	129 082
Priemerná potreba vody Q_p (l/s)	2,652	4,094
Max. denná potreba vody Q_m (l/s)	4,242	6,55
Max. hodinová potreba vody Q_h (l/s)	7,635	11,789

Posúdenie potreby akumulácie vody

Posúdenie potreby akumulácie pitnej vody vo vodojeme vychádza z výpočtu maximálnej dennej potreby vody: $6,55 \text{ l/s} = 565,92 \text{ m}^3 \cdot \text{d}^{-1}$. Minimálna potrebná miera akumulácie predstavuje 60 % z maximálnej dennej potreby, t.j. $339,55 \text{ m}^3$. Súčasná akumulácia (250 m^3) vo vodojeme nepostačuje maximálnej návrhovej dennej potrebe vody. Navrhuje sa preto rozšírenie akumulácie o 250 m^3 . V prípade špecifických technologických požiadaviek výrobných prevádzok priemyselného parku je potrebné ďalšie zvýšenie tejto kapacity.

Návrh zásobovania pitnou vodou

Existujúce rozvody vody v zastavanom území obce je potrebné postupne rekonštruovať – náhradou pôvodných oceľových rúr rúrami z trvanlivejších materiálov (polyetylén). Zásobovanie nových obytných ulíc pitnou vodou sa rieši napojením na existujúce rozvody pitnej vody v obci, predĺžením existujúcej rozvodnej siete. Vodovodná sieť je navrhnutá tak, že je v maximálnej miere zokruhovaná.

Na zabezpečenie požadovaných tlakových pomerov vo vodovodnej sieti nie je potrebné realizovať osobitné opatrenia. Podrobné riešenie zásobovania pitnou vodou bude predmetom projektovej dokumentácie nižšieho stupňa. Vodovodné potrubie bude okrem zabezpečovania potreby pitnej a úžitkovej vody pre obyvateľstvo slúžiť aj pre požiaru potrebu.

Zásobovanie navrhovaného priemyselného parku bude z prívodného potrubia od bývalej hydinyárne. V rámci priemyselného parku budú rozvodné potrubia vedené v trasách areálových komunikácií.

Odkanalizovanie obce

Obec Tomášovce má vybudovanú splaškovú kanalizáciu s čistením odpadových vôd. Kanalizácia bola budovaná od roku 1995. Kanalizácia je gravitačná z rúr PVC DN 300 (po ČOV) a DN 200 (od ČOV po výustný objekt). Splašková kanalizácia však nepokrýva časť obce severne od železnice, ktorá zahŕňa aj sídlisko. V tejto časti obce sa odpadové vody zhromažďujú do žump a sú likvidované individuálne vlastníkami jednotlivých nehnuteľností. Čistiareň odpadových vôd sa nachádza juhovýchodne od obce za futbalovým ihriskom. Po rekonštrukcii má kapacitu 1 200 E.O., ktorá je v súčasnosti využitá na 50%. Recipientom vyčistených odpadových vôd je Krivánsky potok.

3. Suroviny

V katastrálnom území obce Tomášovce sú evidované nasledovné nerastné ložiská, ktoré je potrebné rešpektovať:

- výhradné ložisko Halič – Kopán, žiaruvzdorné íly (617), s určeným dobývacím priestorom a chráneným ložiskovým územím pre LB MINERALS, s.r.o. Horní Bříza
- výhradné ložisko Halič – Kopán, keramické íly (393), s určeným dobývacím priestorom a chráneným ložiskovým územím pre LB MINERALS, s.r.o. Horní Bříza
- výhradné ložisko Stará Halič, keramické íly (392), s určeným dobývacím priestorom a chráneným ložiskovým územím pre REGOS, s.r.o. Lučenec
- ložisko nevyhradeného nerastu Halič – Kopán, tehliarske suroviny (4127)

4. Energetické zdroje

Zásobovanie elektrinou

Riešeným územím prechádza koridor vedenia VVN 110 kV č. 7883 Lučenec – Lieskovec – asi 0,3 km juhozápadne od zastavaného územia obce Tomášovce.

Obec Tomášovce je zásobovaná elektrickou energiou z elektrizačnej siete SSE a. s. – odbočkami zo vzdušného vedenia VN 22 kV č. 369, ktoré je okolo obce zokruhované. Zásobovanie zastavaného územia obce je zabezpečované prostredníctvom distribučných transformačných staníc 22/0,42 kV. Z kmeňového vedenia sú zo západnej strany obce vonkajšie elektrické vedenia rozvetvené do prípojok k transformačným staniciam. Transformačné stanice sú rozmiestnené rovnomerne po okraji zastavaného územia obce a vo výrobnom území. Celkový výkon a priestorové rozmiestnenie transformačných staníc postačuje súčasným potrebám obce a výrobných areálov.

Z hľadiska plánovaného rozvoja a z neho vyplývajúceho predpokladu nárastu spotreby elektrickej energie, nebudú existujúce trafostanice pri ich súčasnom výkone postačovať. Navrhované riešenie počíta so zvyšovaním inštalovaného výkonu niektorých existujúcich transformačných staníc, ako aj so zriadením nových transformačných staníc.

Pre zásobovanie rozšírenia obytného územia sa navrhuje nová transformačná stanica s označením TS A. Pre rozvojové plochy č. 1, 2 bude slúžiť navrhovaná TS A s transformátorom o výkone 400 kVA. Rozvojové plochy č. 9, 10 budú zásobované z existujúcich transformačných staníc TS 10 a TS 11, za predpokladu zvýšenia ich výkonu z 250 kVA na 400 kVA. Rozvojové plochy č. 3, 4, 5, 6, 7 využijú existujúcu transformačnú stanicu TS 6, za predpokladu zvýšenia výkonu transformátora na 400 kVA. Pre rozvojovú plochu č. 8 bude postačovať kapacitná rezerva transformačnej stanice TS 4. Značné nároky na spotrebu elektrickej energie budú vyplývať z návrhu rozšírenia výrobného územia. Nároky rozvojových plôch č. 12, 13, 14 budú pokryté z existujúcich transformačných staníc v príslušných výrobných areáloch. V navrhovanom priemyselnom parku nie je účelné navrhovať počet a presné rozmiestnenie transformačných staníc, nakoľko nie sú presne známe nároky na spotrebu elektrickej energie.

Navrhovaná výstavba v rozvojovej ploche č. 1 kolide s existujúcim vonkajším vedením VN 22 kV. Vedenie sa zruší a nahradí káblovým vedením medzi areálmi AGROTOM, s.r.o. a PRP, s.r.o. Z tohto vedenia sa napojí aj navrhovaná transformačná stanica TS A.

Verejné osvetlenie

Všetky ulice sú pokryté rozvodmi verejného osvetlenia s osvetľovacími telesami. Verejné osvetlenie je realizované novými LED svietidlami upevnenými prevažne na stožiaroch elektrických vedení NN.

Pre osvetlenie ulíc v navrhovaných rozvojových plochách sa počíta s vybudovaním verejného osvetlenia. Káblový rozvod medzi svietidlami bude uložený v zemi vo výkope, súbežne s vedeniami NN. Pri križovaní vedenia s komunikáciami alebo inými podzemnými inžinierskymi sieťami sa káble uložia do chráničiek. Na vonkajších rozvodoch budú umiestnené kužeľové stožiare verejného osvetlenia, s použitím moderných energeticky úsporných zdrojov svetla. Osvetlenie sa bude ovládať automaticky pomocou fotobunky alebo istiacimi hodinami.

Zásobovanie plynom

Obec Tomášovce je plynofikovaná. Vysokotlakový plynovod Lučenec – Lieskovec dimenzie DN 300 a s pretlakom PN 64 je vedený južne od cesty I/16. Z tohto plynovodu je pri križovatke ciest vysadená vysokotlaková prípojka DN 100, na ktorú sú cez regulačné stanice plynu napojené výrobné areály a samotná obec.

V obci Tomášovce sú strednotlakové rozvody plynu z polyetylénových rúr o prevádzkovom pretlaku zemného plynu do 100 kPa, ktoré zabezpečujú dodávku zemného plynu k jednotlivým odberateľom v obci. Rozvody potenciálne umožňujú napojenie všetkých domácností a objektov v zastavanom území obce.

Potreba plynu bola vypočítaná pre navrhované rozvojové plochy s obytnou funkciou a priemyselný park. Takto vypočítaný prírastok ročnej spotreby zemného plynu je 309 175 m³/hod. V rozvojových plochách športu a rekreácie je možné uvažovať s napojením na rozvody zemného plynu len v prípade prevádzok s celoročnou prevádzkou. Napojenie chatovej osady na rozvody plynu sa nenavrhuje.

Pre potreby priemyselného parku (rozvojová plocha č. 15) je potrebné uvažovať so samostatnou regulačnou stanicou plynu. VTL prípojka k navrhovanej regulačnej stanici bude vysadená priamo z VTL plynovodu DN 300 Lučenec – Lieskovec.

Uskutočnenie investičných opatrení na zníženie energetickej spotreby pri výrobe tepla zvyšujúci sa podiel alternatívnych palív zníži prírastok spotreby zemného plynu oproti výpočtu na základe kapacít rozvojových plôch. Predpokladaný prírastok spotreby zemného plynu preto bude predstavovať len 60 – 80% z vypočítaného maximálnemu prírastku.

Zásobovanie teplom

Väčšina domácností, objekty podnikateľských aktivít a občianskej vybavenosti budú ako zdroj tepla potrebného pre účely kúrenia, varenia a prípravu TÚV aj naďalej využívať zemný plyn. Elektrická energia bude využívaná len ako doplnkový zdroj tepla pri varení, prípadne pre prípravu TÚV.

Výhľadovo je žiaduce, aby sa na celkovej výrobe tepla výraznejšou mierou podieľali alternatívne zdroje. Do roku 2030 je reálny predpoklad dosiahnuť 20%-ný podiel alternatívnych zdrojov na výrobe tepla. V súlade s princípmi udržateľného rozvoja je pasívne i aktívne využitie slnečnej energie kolektormi na budovách a energetické zhodnotenie obnoviteľných zdrojov energie, napr. drevo, slama, biologický odpad. Uplatnením týchto zdrojov energie by došlo k adekvátnemu zníženiu spotrebovaného plynu v obci. Ich implementáciu môže urýchliť ďalší rast cien zemného plynu a zavedenie opatrení na podporu obnoviteľných zdrojov zo strany štátu.

5. Nároky na dopravu a inú infraštruktúru*Širšie dopravné vzťahy a nadradená dopravná infraštruktúra*

Z hľadiska dopravnej dostupnosti má obec Tomášovce mimoriadne výhodnú polohu na multimodálnom dopravnom koridore, ktorý predstavuje cesta I. triedy, železnica a v budúcnosti aj rýchlostná cesta.

Súčasťou multimodálneho dopravného koridoru Zvolen – Lučenec je železničná trať, vedená

paralelne s cestou I. triedy. Železničná trať č. 160 Zvolen – Lučenec – Košice (s pokračovaním do Nových Zámkov – č. trate 150) je dvojkoľajová, neelektrifikovaná. Je súčasťou siete európskych železničných tratí TINA, v súčasnosti však nespĺňa kritériá na zaradenie do tejto siete. V obci je na trati zastávka. V súlade s ÚPN VÚC Banskobystrického kraja sa počíta s elektrifikáciou a modernizáciou trate na traťovú rýchlosť 80-100 km/h. Výhľadovo sa uvažuje s výstavbou vysokorýchlostnej trate Bratislava – Zvolen – Lučenec – Košice. Cez k.ú. Tomášovce by mala prechádzať severne od obce, paralelne s cestou I/16. V ÚPN VÚC je zakreslený aj koridor v trase dnešnej železničnej trate, ktorý sa odpája v severnej časti katastrálneho územia. Je preto potrebné ponechať túto priestorovú rezervu a v ochrannom pásme železnice nesituovať žiadnu zástavbu.

Zo železničnej trate je vedená železničná vlečka do areálu podniku PRP, s.r.o. V obci Tomášovce sa v minulosti z tejto trate odpájala trať č. 493 Tomášovce – Veľká Ves, ktorá bola zrušená po II. svetovej vojne. Sieť železničných vlečiek navrhujeme vybudovať aj v navrhovanom priemyselnom parku, pri čiastočnom využití telesa zrušenej trate.

V blízkosti obce, avšak mimo samotného zastavaného územia obce, je vedená cesta I. triedy č. I/16 (predtým I/50) Žiar nad Hronom – Zvolen – Lučenec – Košice, ktorá je súčasťou medzinárodného cestného koridoru E571, E58. Zabezpečuje spojenie nielen s mestami a obcami ležiacimi na tejto dopravnej osi, ale aj s ďalšími hospodárskymi centrami v SR a Maďarsku.

Na sčítacom úseku č. 93 536 (Tomášovce – Vidiná) predstavovalo podľa sčítania dopravy z r. 2010 dopravné zaťaženie 13 655 voz./24 hod. Oproti údajom zo sčítania dopravy z r. 2005 sa zvýšilo o 27% z úrovne 10 757 voz./24 hod. Podľa údajov SSC bola prípustná intenzita dopravy na úsekoch zasahujúcich do k.ú. Tomášovce prekročená už v roku 2005. Cesta I. triedy je v daných úsekoch upravená v kategórii C 11,5/70. Stav vozovky v k.ú. Tomášovce je z hľadiska pozdĺžnych nerovností dobrý, z hľadiska vyjazdených koľají je stav prevažne nevyhovujúci.

V k.ú. Tomášovce sa na cestu I. triedy pripája cesta III. triedy č. III/2 644 (predtým III/050206), zabezpečujúca dopravné napojenie obce Tomášovce a tiež prepojenie do obce Halič a s cestou I. triedy č. I/75 Sládkovičovo – Lučenec. Na tzv. Tomášovskej križovatke, v rovnakom bode ako cesta č. III/2 644, sa na cestu I/16 pripája aj cesta II. triedy č. II/595 Tomášovce – Poltár – Kokava nad Rimavicou.

V zastavanom území obce Tomášovce sa z cesty III/2 644 odpájajú ďalšie cesty III. triedy č. III/2 658 (predtým III/0751) Tomášovce – Gregorova Vieska a č. III/2 667 (predtým III/50857) Tomášovce – kostol (– pokračovanie do Lučenca zaniklo). Cesta č. III/2 658 zabezpečuje dopravné prepojenie aj s ďalšími okolitými obcami a rekreačnou oblasťou Ružiná. Dopravné zaťaženie týchto ciest je minimálne a v sčítaní dopravy nebolo zisťované.

Navrhujeme obnovenie priamej cestnej spojnice s okresným mestom, v trase zaniknutého úseku cesty III/2 667. Vybudovanie tejto spojnice súčasne vyrieši problém dopravnej obsluhy výrobného podniku PRP, s.r.o., ktorá v súčasnosti prechádza obytným územím obce Tomášovce.

Rýchlostná cesta R2 v úseku Zvolen – Lučenec sa navrhuje v kategórii R 24,5/100. Súvisiace dopravné stavby budú zahŕňať mimoúrovňovú križovatku s cestou I/16, mimoúrovňové križovanie cesty II/595 a odpočívadlo. Zakreslený tvar križovatiek nie je súčasťou záväznej časti riešenia. Šírkové usporiadanie cesty I. triedy sa navrhuje v kategórii C 11,5/80 mimo zastavaného územia. Šírkové usporiadanie cesty II. triedy v zastavanom území sa navrhuje v kategórii C 9,5/70 mimo zastavaného územia. Šírkové usporiadanie cesty III. triedy

v zastavanom území sa navrhuje v kategórii MZ 8,5(8,0)/50 vo funkčnej triede B3 a v kategórii C 7,5/70 mimo zastavaného územia.

Najbližšie letisko, zaradené do kategórie medzinárodných letísk, je na Sliači. V katastrálnom území Tomášovce sa nachádza letisko pre poľnohospodárske práce.

Miestne komunikácie

Miestne komunikácie tvoria zokruhovanú sieť. Kostru dopravnej siete obce Tomášovce tvoria prietahy vyššie uvedených ciest III. triedy zastavaným územím obce. Na tieto komunikácie sa napájajú okruhy miestnych komunikácií rôznej hierarchie. Nezokruhované sú len kratšie úseky ciest (Riečna II, Lúčna). Miestne komunikácie zabezpečujú prístup aj k chatovej osade pri rybníku. Stav miestnych komunikácií je vo všeobecnosti uspokojivý, viaceré boli nedávno pokryté novým asfaltovým kobercom. Nevyhovujúcu kvalitu povrchového krytu majú len niektoré miestne komunikácie (Poľná ul.). Šírkové parametre miestnych komunikácií až na výnimky vyhovujú.

Pre dopravnú obsluhu rozvojovej plochy č. 1 bude okrem existujúcej cesty funkčnej triedy C3 vybudovaná nová miestna komunikácia rovnakej funkčnej triedy v dĺžke 470 m a 3 úseky upokojených komunikácií funkčnej triedy D1 s celkovou dĺžkou 420 m. Rozvojové plochy č. 3, 4, 5 a 6 budú s existujúcou sieťou miestnych komunikácií prepojené prostredníctvom vzájomne nadväzujúcich upokojených komunikácií s dĺžkou 433 m + 170 m. V rozvojovej ploche č. 6 je potrebné počítať s otočiskom. Rozvojové plochy č. 7, 10 sú prístupné z existujúcich miestnych komunikácií. V rámci rozvojovej plochy č. 9 je potrebné vybudovanie miestnej komunikácie v trase existujúcej poľnej cesty v dĺžke 503 m. Miestne komunikácie a ich napojenia budú riešené v zmysle STN 73 6110 a STN 73 6102.

V priemyselnom parku bude dopravná obsluha zabezpečovaná areálovými komunikáciami. Presné trasy areálových komunikácií nie je v tejto fáze vhodné navrhovať, naznačený je preto len hlavný bod napojenia na cestu III/2 644. Okrem toho sa navrhuje riešiť dopravnú obsluhu aj železničnými vlečkami.

Účelovými a poľnými cestami sú dopravne obsluhované aj ostatné časti katastrálneho územia, vrátane chatovej a záhradkárskej osady a poľnohospodárske hony. Komunikáciu k vodnej nádrži a chatovej osade navrhujeme rekonštruovať v parametroch P6/30 (podľa ON 736118), ostatné komunikácie v parametroch P4,5/30, resp. 3,5/30 s výhybňami.

Statická doprava

Plochy statickej dopravy sa nachádzajú v centrálnej časti obce – pri kultúrnom dome s obecným úradom, obchodnom dome, cintoríne a bytových domoch. Na odstavovanie motorových vozidiel sa ďalej využívajú pridružené priestory komunikácií – rozšírenia asfaltovej plochy vozovky, prípadne zatrávnené krajnice. Odstavné plochy pre rodinné domy sú zabezpečované na pozemkoch rodinných domov – v garážach alebo na spevnených plochách. S týmto riešením sa počíta aj v novonavrhovaných obytných uliciach.

Vlastné odstavné plochy majú k dispozícii jednotlivé výrobné areály. Nové odstavné plochy budú súčasťou nových / rozširovaných výrobných areálov, vrátane priemyselného parku. Dimenzované budú podľa počtu zamestnancov a logistických nárokov jednotlivých podnikov a prevádzok.

Riadne odstavné plochy je potrebné dobudovať v centrálnej zóne obce pri zariadeniach občianskej vybavenosti, železničnej stanici. Ďalej sa navrhujú odstavné plochy v rámci rozvojovej plochy č. 2 – navrhovaného športovo-oddychového areálu, ktoré budú slúžiť aj pre návštevníkov kostola, cintorína a ZŠ.

Parkoviská je tiež potrebné budovať pre potreby prípadných nových zariadení občianskej vybavenosti a nových bytových domov. Takto vzniknuté nároky na statickú dopravu je potrebné riešiť v zmysle požiadaviek STN 73 6110 pre výhľadový stupeň automobilizácie 1:2,5.

Z dopravných zariadení sa v riešenom území nachádza čerpacia stanica pohonných hmôt – pri ceste č. I/16. Pri navrhovanej rýchlostnej ceste R2 sa počíta s výstavbou obojstranného cestného odpočívadla s plochami statickej dopravy a súvisiacou vybavenosťou. Pre obojstranné odpočívadlo je vymedzená rozvojová plocha č. 16.

Nemotorová doprava

Chodníky sú vybudované pozdĺž prieťahu ciest III. triedy zastavaným územím a pozdĺž niektorých významnejších miestnych komunikácií. Šírkové parametre a stav chodníkov sú vyhovujúce, s výnimkou niekoľkých úsekov.

V nových rozvojových plochách pre bytovú výstavbu sa vybudujú aspoň jednostranné chodníky so šírkou min. 1,5 m pozdĺž všetkých navrhovaných komunikácií funkčnej triedy C2, C3. Chodníky sa vybudujú v súlade s STN 73 6110. Ďalej sa navrhuje dobudovať chodník pozdĺž cesty III. triedy v zastavanom území obce a po vybudovaní priemyselného parku až k vstupom do výrobných areálov.

Samostatné cyklistické chodníky v riešenom území nie sú vybudované. Vyznačené sú však cyklistické trasy na ceste II. triedy do Poltára a na ceste III. triedy do obce Halič a odtiaľ do obcí Podrečany, Divín a do Lučenca. Cyklotrasa je ďalej vyznačená po existujúcej účelovej komunikácii k vodnej nádrži Tomášovce. Navrhujeme predĺžiť túto trasu popri Krivánskom potoku až do k.ú. Podrečany. Cyklistickú trasu do Poltára navrhujeme presunúť do nového koridoru na telese bývalej železničnej trate, ktorá v danom úseku vedie v zásade paralelne s cestou II. triedy. Z tejto trasy sa navrhuje odbočka cyklotrasy po existujúcej poľnej ceste do obce Vidiná. Navrhujeme vybudovať aj priame cyklistické spojenie s mestom Lučenec – po navrhovanej komunikácii v trase bývalej cesty III. triedy. Výhľadovo je vhodné vybudovať samostatné cyklistické chodníky aj pozdĺž ciest III. triedy. Šírkové usporiadanie cyklistických trás bude v zmysle STN 73 6110.

Osobná hromadná doprava

Verejná hromadná doprava je zabezpečovaná autobusovou aj železničnou dopravou. Poloha obce na hlavnom dopravnom ťahu (tzv. južný cestný ťah) umožňuje veľmi dobré spojenie verejnou dopravou s významnými centrami Banskobystrického kraja. Spojenie s okresným mestom zabezpečuje denne (v pracovných dňoch) 85 párov spojov, z toho 15 vlakových. V obci Tomášovce sú spolu 4 páry autobusových zastávok, ďalšie 2 zastávky sú na rázcestí s cestou I/16 a pri motoreste Halier a 1 zastávka je na ceste II/595. Väčšina liniek zastavuje len na zastávke rázcestie. Navrhujeme zriadenie 1 novej zastávky na Haličskej ul. Tým sa aj po rozšírení zastavaného územia obce zabezpečí pešia dostupnosť zastávok do vzdialenosti 400 m.

II. Údaje o výstupoch

Výstupom strategického dokumentu bude Územný plán obce Tomášovce v rozsahu záväznej aj smernej časti. Záväzné časti ÚPN budú vyhlásené Všeobecne záväzným nariadením obce Tomášovce. Dokumentácia bude vypracovaná v zmysle Vyhlášky MŽP SR č. 55/2001 Z.z. o územnoplánovacej dokumentácii a územnoplánovacích podkladoch a v súlade s § 13 stavebného zákona a bude obsahovať textovú a grafickú časť.

Výstupmi strategického dokumentu budú záväzné zásady a regulatívy priestorového usporiadania a funkčného využívania územia obce Tomášovce, usporiadania verejného dopravného, občianskeho a technického vybavenia, ustanovenia plôch pre verejnoprospešné stavby, na vykonanie asanácie a pre chránené časti krajiny, ochrany a využívania prírodných zdrojov, kultúrno-historických hodnôt a významných krajinných prvkov, starostlivosti o životné prostredie, tvorby krajiny vrátane plôch zelene. Ich určeniu predchádza zohľadnenie všetkých právnych predpisov v oblasti ochrany prírody a tvorby krajiny, ochrany životného prostredia a ochrany zdravia obyvateľstva.

1. Ovzdušie

Z hľadiska kvality ovzdušia nepatrí okres Lučenec ani riešené územie medzi zaťažené oblasti. Hlavný zdroj znečistenia ovzdušia je líniového charakteru – doprava na ceste I. triedy č. I/16, ktorej intenzita stále narastá. Znečisťujúcimi látkami sú prevažne prchavé organické látky.

V rámci okresu Lučenec došlo vo väčšine ukazovateľov produkcie znečisťujúcich látok v posledných rokoch k výraznému poklesu. Dôvodom tohto vývoja je ukončenie výroby prevádzok s najväčšou produkciou znečisťujúcich látok a pokračujúca plynifikácia energetických stacionárnych zdrojov. V obci Tomášovce sa nachádzajú miestne zdroje znečisťovania ovzdušia – farma dojníc spoločnosti AGROTOM, s.r.o. a drevospracujúca prevádzka PRP, s.r.o.

2. Voda

Znečistenie povrchových a podzemných vôd

Najväčším znečisťovateľom vôd v Krivánskom potoku bol zaniknutý podnik Lovinit Lovinobaňa. Zdrojom znečistenia vody a pôdy sú ďalej splaškové odpadové vody zo žump a septikov, v obciach situovaných pri Krivánskom potoku, v ktorých nie je vybudovaná kanalizácia.

Na stanici Lučenec–sever je kvalita vody Krivánskeho potoka v skupine ukazovateľov kyslíkového režimu (A) zaradená do III. triedy. V skupine ukazovateľov B (základné fyzikálno-chemické ukazovatele) patrí do V. triedy kvality. V skupine C (nutrienty) je zaradená do I. triedy kvality. V skupine D (biologické ukazovatele) podľa počtu koliformných baktérií patrí do V. triedy kvality.

Výpočet množstva splaškových odpadových vôd

Množstvo splaškových odpadových vôd sa vypočíta odvodením z výpočtu potreby pitnej vody podľa STN 75 6101.

Tab.: Rekapitulácia odtokového množstva splaškových odpadových vôd

Návrh. množstvo splaškových vôd	
Ročné množstvo splaškových vôd Q_r (m ³ /r)	129 082
Priemerné denné množstvo splašk. vôd Q_p (l/s)	4,094
Max. hodinové množstvo splaškových vôd $Q_{h\ max}$ (l/s)	8,597
Min. hodinové množstvo splaškových vôd $Q_{h\ min}$ (l/s)	2,456

Návrh odvádzania splaškových vôd

Systém existujúcej kanalizácie obce sa zachováva. Navrhuje sa odkanalizovanie všetkých nových rozvojových lokalít a zostávajúcich častí zástavby, ktoré nie sú pokryté jednotnou kanalizáciou (na Riečnej ul. a Družstevnej ul.). Všetky navrhované rozvojové plochy budú odkanalizované gravitačne. Približné trasovanie jednotlivých stôk je znázornené v grafickej časti vo výkrese „Verejné technické vybavenie“. Gravitačná kanalizácia je navrhnutá na minimálne a maximálne prietoky splaškových odpadových vôd z pripojených nehnuteľností.

Vzhľadom na technickú náročnosť odvedenia splaškových vôd zo zástavby na ľavom brehu Krivánskeho potoka do existujúcej čistiarene odpadových vôd, sa vymedzuje rozvojová plocha č. 11 pre novú čistiareň odpadových vôd s kapacitou 500 E.O. Odkanalizovanie navrhovaného priemyselného parku bude do samostatnej čistiarene odpadových vôd, ktorá je navrhovaná v rámci rozvojovej plochy č. 15.

3. Odpady

ŠGÚ DŠ eviduje v riešenom území 3 bývalé drobné skládky odpadu, z toho 1 upravenú a 1 odvezenú. Skládky sú situované pri ceste III. triedy smerom na Halič. Skládky odpadov je potrebné úplne asanovať a rekultivovať.

Obec má vypracovaný program odpadového hospodárstva a schválené VZN o nakladaní s komunálnymi odpadmi a drobnými stavebnými odpadmi v obci. Je tu zavedený separovaný zber odpadu pre papier, sklo a plasty. Drobný stavebný odpad sa zbiera do veľkých kontajnerov.

Zberný dvor bude riešený v rámci regionálneho systému zberu separovaného odpadu mimo riešeného územia. Kompostovisko bude prevádzkované v rámci existujúceho hospodárskeho dvora na Riečnej ul. (v regulačnom bloku V3). Ďalej odporúčame rozširovať separovaný zber odpadu a odpad v maximálnej miere recyklovať, zvyšovať podiel zhodnocovaného odpadu a sortiment separovaných komodít v zmysle cieľov programov odpadového hospodárstva obce a kraja. V obci je potrebné rozmiestniť zberné nádoby na zber separovaného odpadu a zabezpečiť kompostovanie biologického odpadu.

4. Hluk a vibrácie

Hlavným zdrojom hluku je intenzívna doprava na ceste I. triedy č. I/16 Zvolen – Lučenec. Cesta je od okraja zastavaného územia vzdialená 1,2 km, nezasahuje preto obytné územie. Hlukovú záťaž obytného územia spôsobuje hlavne železničná doprava na trati Zvolen – Lučenec – Košice. Obytné územie je situované bezprostredne po oboch stranách železnice.

5. Radiačné zaťaženie

Miera prirodzenej rádioaktivity nie je nadmerná. Väčšina zastavaného územia obce, s výnimkou severovýchodného okraja obce spadá so územia s nízkym radónovým rizikom.

Pred výstavbou obytných budov v území so stredným radónovým rizikom zabezpečiť meranie objemovej aktivity radónu v pôdnom vzduchu podľa zákona č. 355/2007 Z.z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov a vyhlášky MZ SR č. 528/2007 Z.z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o požiadavkách na obmedzenie ožiarenia z prírodného žiarenia – a na základe výsledkov merania realizovať stavebné opatrenia proti prenikaniu radónu z geologického podložia.

6. Doplnujúce údaje

Údaje o iných výstupoch v podobe zásahov do prostredia nie sú v rámci Návrhu Územného plánu obce Tomášovce relevantné. V území obce nie sú realizované ani navrhované žiadne významné terénne úpravy a zásahy do krajiny.

C. KOMPLEXNÁ CHARAKTERISTIKA A HODNOTENIE VPLYVOV NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE VRÁTANE ZDRAVIA

Úlohou strategického dokumentu je vylúčiť negatívne vplyvy na životné prostredie, resp. stanoviť regulatívy pre ich elimináciu v pôsobnosti a kompetencii územného plánovania. Návrh ÚPN obce Tomášovce vymedzí ochranné pásma v zmysle platnej legislatívy.

Predpokladané priame vplyvy na životné prostredie:

- Návrhy na funkčné využitie územia
- Nároky na trasy a zariadenia dopravy a technického vybavenia
- Požiadavky na záber poľnohospodárskej pôdy
- Vplyv na chránené územia v zmysle zákona č. 543/2000 Z.z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov

Predpokladané nepriame vplyvy na životné prostredie

- bežné vplyvy vyplývajúce z konkrétneho využívania jednotlivých funkčných plôch, pričom ich negatívny dopad bude eliminovaný opatreniami upravujúcimi spôsob využívania územia formou regulatívov a konkrétnych opatrení.

I. Vymedzenie hraníc dotknutého územia

Riešené územie pre územný plán obce je vymedzené administratívno-správnymi hranicami obce, t. j. celým katastrálnym územím obce. Katastrálne územie je celistvé a má výmeru 1 410,4 ha. Hustota osídlenia dosahuje 98 ob./km², čo je len mierne pod úrovňou celoštátneho priemeru (110 obyv./ km²). Východná hranica katastrálneho územia obce Tomášovce siaha až k zastavanému územiu obce Vidiná. Zastavané územie obce zahŕňa zastavané pozemky obytného územia s príslužnými záhradami. Je vymedzené hranicami stanovenými k 1.1.1990. Výrobné areály nie sú súčasťou zastavaného územia obce.

V súvislosti s návrhom rozvojových plôch vymedzuje Územný plán obce Tomášovce zastavané územie obce tak, že bude zahŕňať:

- existujúce zastavané územie vymedzené súčasnou hranicou zastavaného územia obce
- existujúce výrobné areály PRP, s.r.o. a AGROTOM, s.r.o.
- nové rozvojové plochy č. 1, 2, 7, 9, 10, 12, 13, 14

II. Charakteristika súčasného stavu životného prostredia dotknutého územia podľa stupňa územnoplánovacej dokumentácie

1. Horninové prostredie, reliéf

Po geologickej stránke územie Lučenskej kotliny budujú molasové sedimenty a vulkanity terciéru, prekryté sedimentmi kvartéru. Predterciérne útvary sú zastúpené v dvoch tektonických jednotkách – veporiku a gemeriku. Podstielajú sedimenty terciéru a na povrch vystupujú na severnom okraji Lučenskej kotliny.

Z hľadiska pôdných typov sú v riešenom území vyvinuté dva typy pôd. Pozdĺž vodných tokov sa vyvinuli pásy fluvizemí. Na pahorkatine a sprašiach vznikli pseudogleje a luvizeme.

V katastrálnom území obce Tomášovce sú evidované nasledovné nerastné ložiská, ktoré je potrebné rešpektovať:

- výhradné ložisko Halič – Kopáň, žiaruvzdorné íly (617), s určeným dobývacím priestorom a chráneným ložiskovým územím pre LB MINERALS, s.r.o. Horní Bříza
- výhradné ložisko Halič – Kopáň, keramické íly (393), s určeným dobývacím priestorom a chráneným ložiskovým územím pre LB MINERALS, s.r.o. Horní Bříza
- výhradné ložisko Stará Halič, keramické íly (392), s určeným dobývacím priestorom a chráneným ložiskovým územím pre REGOS, s.r.o. Lučenec
- ložisko nevyhradeného nerastu Halič – Kopáň, tehliarske suroviny (4127)

2. Klimatické pomery

Z klimatického hľadiska patrí riešené územie do oblasti teplej, okrsku teplého, mierne suchého, s chladnou zimou. Z klimaticko-geografických typov sa uplatňuje hlavne teplá kotlinová klíma s výraznou inverziou teplôt. Priemerné mesačné teploty (klimatická stanica Lučenec) sú od -2,9 °C (január) do 20,2 °C (júl). Podľa množstva úhrnu zrážok patrí riešené územie do mierne suchej klímy. Z ročného chodu priemernej relatívnej vlhkosti je zrejmé, že najväčšia hodnota je dosahovaná v zimných mesiacoch, najnižšia v letných mesiacoch. Priemerné ročné zrážky dosahujú 662 mm. Väčšina zrážok spadne v teplom hydrologickom polroku (mesiace IV – IX) – 347 mm.

Prúdenie, smer a rýchlosť vetra ovplyvňujú orografické pomery, expozícia terénu, jeho oslnenie. V zimnom období sú veterné pomery ovplyvňované cirkulačnými pomermi ázijskej anticyklóny, islandskej a stredomorskej níše. V jarnom období je v dôsledku častého, nestabilného zvrstvenia atmosféry najmenšia početnosť výskytu bezvetria. Charakteristická je premenlivá cirkulácia vzduchu, pričom prevládajúcim smerom je severné prúdenie. Riešené územie je pomerne dobre

prevetrávané. Najväčšiu početnosť výskytu majú vetry severovýchodného a juhozápadného smeru

3. Ovzdušie

Z hľadiska kvality ovzdušia nepatrí okres Lučenec ani riešené územie medzi zaťažené oblasti. Hlavný zdroj znečistenia ovzdušia je líniového charakteru – doprava na ceste I. triedy č. I/16, ktorej intenzita stále narastá. Znečisťujúcimi látkami sú prevažne prchavé organické látky.

V rámci okresu Lučenec došlo vo väčšine ukazovateľov produkcie znečisťujúcich látok v posledných rokoch k výraznému poklesu. Dôvodom tohto vývoja je ukončenie výroby prevádzok s najväčšou produkciou znečisťujúcich látok a pokračujúca plynofikácia energetických stacionárnych zdrojov. V obci Tomášovce sa nachádzajú miestne zdroje znečisťovania ovzdušia – farma dojníc spoločnosti AGROTOM, s.r.o. a drevospracujúca prevádzka PRP, s.r.o. Znečistenie ovzdušia spôsobené diaľkovým prenosom imisíí nie je možné na lokálnej úrovni ovplyvniť.

4. Vodné pomery

Hydrologické pomery

Riešené územie spadá do povodia rieky Ipľ. Riečnu sieť v riešenom území tvorí pravostranný prítok hlavného toku Ipľa – Krivánsky potok. Tok má dĺžku 48,2 km, plochu povodia 204,20 km². Pramení na svahu Baranieho vrchu v nadmorskej výške 670 m n. m. Jeho tok je v riešenom území upravený a zregulovaný. V katastrálnom území obce Tomášovce má viaceré pravostranné prítoky: Psota, Gregorový p. (Viešťanský p.), Prítok Lipiny (Ľubetník), Lipina, Gelienka a jeden ľavostranný prítok: Brezina. Katastrálnym územím tiež preteká viacero bezmenných tokov (kanálov).

Krivánsky potok (číslo hydrologického poradia 4-24-01-031) je zaradený do zoznamu vodohospodársky významných vodných tokov. Pri Krivánskom potoku je na rkm. 13,550 vybudovaná bočná vodná nádrž Tomášovce, nazývaná aj rybník. Plocha vodnej nádrže je 7,3 ha. Vodná nádrž sa využíva ako chovný rybník (bola vyhlásená za rybársky revír) a pre rekreačné účely. Pôvodne sa využívala aj pre závlahové hospodárstvo – do roku 1977, keď bola na Krivánskom potoku vybudovaná závlahová čerpacia stanica.

Z hľadiska tvorby povrchového odtoku sa územie nachádza vo vrchovinnno-nížinnej oblasti s režimom odtoku, ktorý zodpovedá dažďovo-snehovému typu, s výrazným podružným zvýšením vodnosti koncom jesene a začiatkom zimy.

Hydrogeologické pomery

Hydrogeologické pomery riešeného územia sú ovplyvnené geologicko-tektonickou stavbou územia, geomorfologickými a klimatickými pomermi. Územie je vzhľadom na relatívne malú intenzitu zvodnenia málo hydrogeologicky preskúmané

Podľa hydrogeologickej rajonizácie územia Slovenska (Šuba) patrí riešené územie do hydrogeologického rajónu NQ 090 – neogén a kvartér Lučenskej kotliny a sčasti do hydrogeologického rajónu Q 091 – kvartér Ipľa.

Podľa hydrogeologického charakteru hornín možno v riešenom území vyčleniť tri hydrogeologické celky:

- hydrogeologický celok budovaný horninami mezozoika a staršími útvarmi
- hydrogeologický celok budovaný terciárnymi sedimentmi
- hydrogeologický celok budovaný kvartérnymi sedimentmi

V riešenom území sa nenachádzajú zdroje termálnych ani minerálnych vôd.

5. Pôdne pomery

Pôdne podmienky

Z hľadiska pôdných typov sú v riešenom území vyvinuté dva typy pôd. Pozdĺž vodných tokov sa vyvinuli pásy fluvizemí. Na pahorkatine a sprašiach vznikli pseudogleje a luvizeme. Komplexnú informáciu o pôdných typoch, pôdných druhoch, pôdotvornom substráte a sklonitosti reliéfu poskytujú bonitované pôdnoekologické jednotky (BPEJ). V riešenom území sa podľa hlavných pôdných jednotiek vyskytujú (s uvedením kódu BPEJ/skupiny kvality pôdy):

- fluvizeme glejové, stredne ťažké (lokálne ľahké) – 0411002/6
- fluvizeme glejové, ťažké – 0412003/6
- pseudogleje typické na sprašových a polygénnych hlinách, na povrchu stredne ťažké až ťažké (veľmi ťažké) – 0457002/6, 0457202/6, 0557202/6, 0557002/6
- luvizeme pseudoglejové a pseudogleje, erodované na výrazných svahoch: 12-25o stredne ťažké, ťažké – 0558682/9

6. Fauna, flóra

Z hľadiska fytogeografického členenia (Atlas krajiny 2002) sa riešené územie nachádza v oblasti panónskej flóry (Pannonicum), obvodu pramatranskej xerothermnej flóry (Matricum) okresu Ipeľsko-rimavská brázda.

Potenciálnou prirodzenou vegetáciou, ktorá by sa v riešenom území vyvinula bez antropogénneho vplyvu, sú nasledovné základné jednotky potenciálnej prirodzenej vegetácie: dubovo-hrabové lesy panónske, dubovo-cerové lesy a lužné lesy nížinné. Reálna vegetácia, nachádzajúca sa v danom území, sa od prirodzenej vegetácie odlišuje. Lesné plochy boli sčasti nahradené poľnohospodárskou pôdou. Lesy zostali zachované vo vyššie položených, okrajových častiach katastrálneho územia. Ide o niekoľko menších lesných celkov v lokalitách Pánska hora, Veľká lipina, Háj a Halier. Sú klasifikované výlučne ako hospodárske lesy. Z hľadiska drevinovej skladby má najväčšie zastúpenie dub (50,07%), cer (22,49%), hrab (12,64%). V menšej miere sú zastúpené aj dreviny borovica (6,91%), smrekovec (3,4%) a agát (1,46%). Lesné plochy majú výmeru 267,5 ha, t.j. 18,97 % z celkovej výmery katastrálneho územia.

Líniový doprovod vodným tokom dokumentujú typické dreviny lužných lesov ako sú jelše, vrb, jasene, javory a čremcha. Stromoradia pozdĺž ciest tvoria agát biely, orech, čerešňa vtáčia. V rámci krovinej etáže je častá ruža šípová, drieň obyčajný, baza čierna, trnka obyčajná.

Spoločenstvá stepného typu sa v riešenom území vyskytujú na menej kvalitných pôdach a v prechodových zónach medzi ornou pôdou a lesnými porastmi. Trvalé trávne porasty majú výmeru 423,54 ha, t.j. 30 % z celkovej výmery katastrálneho územia.

Orná pôda má dominantný podiel na výmere poľnohospodárskej pôdy. Práve agrocenózy na ornej pôde, ktoré sú v danom území plošne najrozsiahlšie, vykazujú najnižšiu ekologickú hodnotu. Orná pôda má výmeru 550,47 ha, t.j. 39 % z celkovej výmery katastrálneho územia.

V k.ú. Tomášovce sa podľa stavu z KN nachádzajú len plochy ovocných sádov na zanedbateľnej výmere 0,03 ha.

Vegetácia v zastavanom území má kultúrny charakter. Značné plochy zaberá aj synantropná vegetácia. Tvorí ju predovšetkým vegetácia úžitkových záhrad a okrasných plôch pri rodinných domoch. Záhrady majú celkovú výmeru 48,3 ha, t.j. 1,75 % z celkovej výmery katastrálneho územia. Verejná zeleň sa nachádza na viacerých rozšírených križovaniach komunikácií a pozdĺž niektorých širších komunikácií v obci – Partizánskej ul., Školskej ul. Plocha verejného parku je na ul. SNP. Drevinová a krovinová vegetácia sa v zastavanom území nachádza aj pozdĺž potokov.

Tab.: Prehľad úhrnných hodnôt druhov pozemkov v m² (ÚHDP) za k. ú. Tomášovce

Druh pozemku	výmera v m ²
orná pôda	5504663
chmeľnice	0
vinice	0
záhrady	270890
ovocné sady	271
trvalé trávne porasty	4235399
lesné pozemky	2674958
vodné plochy	182736
zastavané plochy a nádvorja	1151540
ostatné plochy	83491
spolu – k.ú.	14103948

Zdroj: GKÚ Bratislava www.katasterportal.sk

7. Krajina

Z historického hľadiska sa riešené územie nachádza v oblasti s dlhodobou roľníckou tradíciou. Pôvodná štruktúra poľí a drevinovej vegetácie so sieťou poľných ciest však bola v minulosti porušená kolektivizáciou a sceľovaním pozemkov do veľkoplošných oráčín. Krajina je z väčšej časti zbavená pôvodného vegetačného krytu a človekom je dlhodobo obhospodarovaná a pretváraná.

V krajinskej štruktúre Lučenskej kotliny prevažujú horizontálne prvky (polia, dopravné koridory). Modelácia terénu je typická pre pahorkatinné prostredie – terén je mierne zvlnený, vytvára údolia a nevýrazné chrbty. Územie je zbrázdnené údolnými nivami potokov. Ide o úzke nivy tokov s brehovými porastmi v rôznych vývinových štádiách sprievodnej vegetácie. Krajina sa javí pre pozorovateľa ako otvorená. V širšom okolí je dobre viditeľná silueta pohoria Ostrôžky s vrchom Sedem chotárov, ako aj Revúckej vrchoviny.

Prevládajúcim krajinným prvkom v okolí obce Tomášovce je poľnohospodárska pôda, prevažne v podobe veľkoblkových lánov. Ide o monotónny prvok s nízkou estetickou hodnotou, taktiež jeho krajinnostabilizačná hodnota je nízka. Existujúcu líniovú zeleň je potrebné posilniť a

navrhujú sa aj nové línie stromoradií. Líniová zeleň sa využíva nielen na zabezpečenie pôdoochranných a hygienických funkcií (ochrana pred negatívnymi vplyvmi dopravy a výroby), ale aj ako kompozičný prvok, na ohraničenie pôdnych celkov a ich rozdelenie do menších plôch, lepšie vystihujúcich pôvodné krajinné štruktúry. Prvok líniovej zelene je tiež použitý za účelom oddelenia rôznych urbanistických funkcií (výroba / bývanie). Líniová zeleň by mala byť dostatočne štruktúrálna členitá a druhovo bohatá.

Pozitívnymi prvkami scenérie krajiny sú zalesnené vrcholové časti pahorkatiny, ako aj prvky líniovej a rozptýlenej zelene v krajine – vetrolamy, stromoradia, remízky, brehové porasty tokov. Tieto prvky majú v danom území prevažne líniový priestorový prejav – prvky viazané na vodný tok a poľné cesty. V rámci zastavaného územia obce medzi harmonicky pôsobiace prvky scenérie krajiny možno zaradiť plochy verejnej zelene v centre obce a čiastočne aj uličné stromoradia.

Z hľadiska interpretácie vnímania krajiny podľa prítomnosti jednotlivých krajinných prvkov súčasnej krajiny štruktúry možno väčšinu územia zaradiť do kategórie neutrálne pôsobiacich prvkov (poľnohospodárska pôda, vidiecka zástavba). Rušivo pôsobiace prvky sú zastúpené viacerými rozsiahlymi výrobnými areálmi a do istej miery aj líniovými prvkami nadradenej dopravnej a technickej infraštruktúry – cesta I. triedy, železničná trať. Ani vo vzdialenejšom horizonte nevystupujú ako dominantné prvky siluety výškových objektov a technických zariadení.

8. Chránené územia, chránené stromy a ochranné pásma podľa osobitných predpisov, ÚSES

V rámci okresu Lučenec patrí katastrálne územie Tomášovce medzi územia s nižšou ekologickou stabilitou (t.j. s nižším koeficientom ekologickej stability pod 0,5), s miernou prevahou plôch ekologicky labilných. Je preto nevyhnutné navrhnuť funkčnú kostru územného systému ekologickej stability.

Štruktúrnymi prvkami ÚSES sú biocentrá, biokoridory a interakčné prvky. V riešenom území je cieľom návrhu prvkov ÚSES miestneho významu posilniť pôsobenie regionálnych biocentier a biokoridorov na okolitú krajinu, predovšetkým južnú časť riešeného územia, ktorá sa vyznačuje nízkym stupňom ekologickej stability.

Návrh prvkov ÚSES

Podľa RÚSES okresu Lučenec sa v riešenom území nachádza biocentrum regionálneho významu: RBc Gelienka – terestrické biocentrum regionálneho významu. Pre doplnenie kostry územného systému ekologickej stability sa navrhujú nasledovné biocentrá:

- MBc1 Veľká Lipina
- MBc2 Háj.
- MBc3 Halier

Podľa RÚSES okresu Lučenec riešeným územím prechádza biokoridor regionálneho významu: RBk 6/21 Krivánsky potok – biokoridor regionálneho významu hydricko-terestrického charakteru s rozlohou 26,8 ha. Pre doplnenie kostry územného systému ekologickej stability sa navrhujú nasledujúce biokoridory:

- MBk1 Ľubetník
- MBk2 Dolinky

- MBk3 Bývalá železnica
- MBk4 Alej pri rybníku

Účelom interakčných prvkov v kultúrnej krajine je tlmiť negatívne pôsobenie devastálnych činiteľov na ekologicky hodnotnejšie krajinné segmenty a na druhej strane prenášať ekologickú kvalitu z biocentier do okolitej krajiny s nízkou ekologickou stabilitou, resp. narušenej antropogénnou činnosťou. Pre plnenie uvedených funkcií sú navrhované interakčné prvky:

- sprievodná vegetácia poľných ciest, líniová zeleň na poľnohospodárskej pôde na hraniciach pôdnych celkov, vrátane navrhovanej líniovej zelene – minimálna šírka prvkov zelene líniového charakteru by mala byť 5 – 10 m, a ich vzájomná vzdialenosť by mala byť 500 – 1 000 m.
- drobné vodné toky s brehovou vegetáciou, ktoré nie sú zaradené medzi biokoridory miestneho významu
- plocha rybníka s okolitou líniovou vegetáciou
- plochy verejnej zelene v zastavanom území obce

9. Obyvateľstvo

Vývoj počtu obyvateľov, prirodzený a mechanický pohyb

Od konca 19. storočia početnosť miestnej populácie kontinuálne mierne rástla z úrovne 781 obyvateľov až na 1 470 obyvateľov v roku 2001. Napriek skutočnosti, že obec Tomášovce na základe Projektu urbanizácie SSR, uplatňovaného v 70. až 80. rokoch 20. storočia nebola zaradená medzi strediskové obce, v tomto období tu dochádza k výraznému populačnému rastu a bytovej výstavbe. Od roku 1970 do roku 1991 vzrástla miestna populácia z úrovne 1 188 obyvateľov až na 1 455 obyvateľov, čo v percentuálnom vyjadrení predstavuje +13,6%. V období posledných 25 rokov počet obyvateľov stagnuje okolo úrovne 1 400 obyvateľov, s tendenciou mierneho poklesu v posledných 5 rokoch. K 31. 12. 2014 mala obec Tomášovce 1 395 obyvateľov.

V období 2007 – 2014 sa do obce prisťahovalo 187 obyvateľov, odsťahovalo sa 170 obyvateľov. Obec by mohla aj naďalej profitovať z trendu sťahovania obyvateľov z miest na vidiek. Tento trend je najvýraznejší v bezprostrednej blízkosti miest, pričom jeho základným predpokladom je dobrá dopravná dostupnosť.

Najväčší nárast v období rokov 2001 – 2011 zaznamenal segment obyvateľstva v produktívnom veku. Znamená to, že humánny potenciál pre ekonomický rozvoj v súčasnosti dosahuje vrchol, čo sa prejaví aj investíciami generácie v produktívnom veku do individuálnej bytovej výstavby.

V budúcnosti predpokladáme ďalšie posilňovanie rozvojových impulzov z miest do okolitých vidieckych obcí s výhodnou polohou a dobrou dostupnosťou. Tieto predpoklady obec Tomášovce spĺňa. Navyše sú tu vytvorené podmienky pre výstavbu rozsiahleho priemyselného parku a vznik väčšieho počtu pracovných príležitostí. Po zvážení týchto faktorov možno do roku 2030 prognózovať miestnej populácie obce až na 1 600 obyvateľov.

Skutočný potenciál obce získavať nových obyvateľov migráciou bude závisieť predovšetkým od globálnych vývojových tendencií a lokalizačných faktorov, investičnej aktivity súkromného sektora, ale tiež od samotnej obce, jej rozvojovej politiky, udržania a zlepšenia kvality života v

obci, ponuky služieb v obci, odstránenia deficitov infraštruktúry. Prist'ahovanie mladších vekových skupín vo fertilnom veku by pre obec malo pozitívny prínos z hľadiska omladenia populácie a zvýšenia jej reprodukčnej vitality

Ekonomická aktivita obyvateľov

Z vekovej skladby a údajov o počte ekonomicky aktívnych vyplýva, že obyvateľstvo má v súčasnosti podpriemerný potenciál ekonomickej produktivity. Miera ekonomickej aktivity obyvateľov je 48,3%.

Základom hospodárskej aktivity a zdrojom obživy tunajšieho obyvateľstva bola od najstarších čias poľnohospodárska výroba, ktorá sa realizovala vo veľmi priaznivých prírodných podmienkach. V dôsledku reštrukturalizácie hospodárstva v minulom desaťročí klesol počet pracovníkov v tomto odvetví. Problém nezamestnanosti je zapríčinený celkovými štrukturálnymi problémami hospodárskej základne širšieho regiónu. Ide hlavne o pomalú reštrukturalizáciu priemyselnej základne v regióne, taktiež k zvýšeniu nezamestnanosti prispelo ukončenie činnosti jedného z najvýznamnejších podnikov v okolí – Lovinit, a.s. Lovinobaňa. Nedostatok pracovných príležitostí je aj v súčasnosti značným problémom.

Podľa údajov z posledného sčítania z roku 2011 väčšina obyvateľov pracovala v terciárnom sektore (služby) – 387 obyvateľov a v sekundárnom sektore (priemysel) – 167 obyvateľov. Najmenej zamestnancov pracuje v primárnom sektore (poľnohospodárstvo, lesné hospodárstvo, ťažba) – 70 obyvateľov.

Časť obyvateľov pracuje v podnikoch v miestnych podnikoch, časť ekonomicky aktívneho obyvateľstva odchádza za prácou najmä do Lučenca, v menšej miere aj do iných miest a obcí, Lovinobane. Za prácou odchádzalo 523 obyvateľov, čo z počtu ekonomicky aktívneho obyvateľstva predstavovalo až 78,3%. Možnosť získania zamestnania je teda podmienená ochotou cestovať za prácou. Plánovaný priemyselný park v blízkosti obce, ktorý by mohol priniesť väčší počet nových pracovných príležitostí, sa zatiaľ nerealizoval.

Bytový fond

Bývanie je hlavnou funkciou v riešenom území. Bytový fond tvorí z väčšej časti tradičná zástavba rodinných domov. Značná časť bytového fondu je v bytových domoch – spolu 138 bytových jednotiek, čo predstavuje 27% trvale obývaných bytov.

Priemerná obložnosť bytu (počet obyvateľov na 1 byt) dosahuje hodnotu 2,71 a je mierne pod priemerom SR a priemerom za okres Lučenec (2,92). Podiel bytov vybavených ústredným kúrením a bytov vybavených kúpeľňou alebo sprchovým kútom sa neodchyľuje od okresného priemeru.

Podiel neobývaných bytov predstavuje 15,4% z celkového počtu bytov (v okrese Lučenec je tento podiel 11,4%). Hlavnou príčinou je horší stavebnotechnický stav bytového fondu v starších objektoch, ktoré nie sú prispôsobené súčasným štandardom bývania. Tento bytový fond je vhodné rekonštruovať a znovu využiť pre obytné funkcie, prípadne pre rekreačné účely.

Vzhľadom k výhodnej polohe obce a dlhodobu pozitívnej migračnej bilancii možno aj v budúcnosti očakávať vysoký záujem o novú bytovú výstavbu v obci. Ďalším faktorom je dlhodobu plánovaný rozsiahly priemyselný park, čo by tlak na novú bytovú výstavbu v obci ešte zvýšilo.

V uličnej zástavbe sú len minimálne rezervy. V celej obci bolo identifikovaných asi len 8 nezastavaných prieluk vhodných na výstavbu rodinných domov. Tieto prieluky navrhujeme zastavať prednostne. Je však nevyhnutné počítať s dostatočnou kapacitou nových rozvojových plôch bývania. Navrhované nové plochy pre bývanie sú rozptýlené do viacerých lokalít. Najväčšiu kapacitu bude mať rozvojová plocha č. 1 na južnom okraji obce, vo výhodnej polohe na styku s centrálnou zónou obce a s výhodou bezproblémových vlastníckych vzťahov. Na severnom okraji obce sa navrhuje využitie existujúcej dopravnej a technickej infraštruktúry pre kompletizáciu obojstrannej zástavby v rozsahu rozvojových plôch č. 7, 9, 10.

Rozvojové plochy č. 3, 4, 5, 6 sú lokalizované vo väčších záhradách medzi Závadskou ul. a Záhradnou ul. S využitím týchto plôch je možné počítať len v prípade záujmu vlastníkov týchto záhrad o ich odpredaj na bytovú výstavbu. Preto sa tu s výstavbou počíta až v II. etape. Výstavba rodinných domov v záhradách za existujúcimi objektmi v iných častiach obce mimo vymedzených rozvojových plôch nie je vhodná.

V I. etape (do r. 2025) sa predpokladá výstavba na prielukách v uličnej zástavbe a rozvojových plochách č. 1, 7, 9, 10. Ostatné rozvojové plochy sú indikatívne alokované pre II. etapu výstavby (do r. 2030). Výhľadovo (t.j. po roku 2030) sa počíta s obytnou výstavbou v lokalite Horné pole na severozápadnom okraji obce, kde je možné uvažovať s jednou obojstranne obostavanou ulicou.

Rozvojové plochy vymedzené v územnoplánovacej dokumentácii majú celkovú kapacitu 111 bytových jednotiek. Predpokladá sa, že dôjde k znižovaniu obložnosti existujúceho bytového fondu a bude tiež pokračovať úbytok bytového fondu v dôsledku zmeny funkcie na občiansku vybavenosť. Uvažovaný prírastok bytového fondu teda bude znamenať nasledovný prírastok počtu obyvateľov do roku 2030: $1\,395 + (111 - 31) \times 2,5 = 1\,395 + 200 = 1\,595$

Prírastok bytového fondu na základe rozvojových zámerov a predpokladanej intenzifikácie zástavby v rámci zastavaného územia obce je sumarizovaný v nasledujúcej tabuľke:

Tab.: Rekapitulácia prírastku bytového fondu podľa rozvojových plôch

Číslo rozvojovej plochy	Počet bytových jednotiek	Etapa
1	36	I.
3	7	II.
4	4	II.
5	5	II.
6	10	II.
7	4	I.
9	13	I.
10	24	I.
prieluky	8	I.
Spolu	111	

Okrem individuálnej bytovej výstavby je vhodné istý podiel bytov realizovať aj formou nájomných bytových alebo radových domov. Dôvodom je efektívnejšie využitie územia a tiež požiadavka zabezpečenia cenovo dostupného bývania ako alternatívy voči individuálnej bytovej výstavbe dostupnej len pre vyššie príjmové skupiny. Regulačné podmienky pripúšťajú výstavbu

bytových domov v regulačnom bloku B2 a obmedzene aj v regulačnom bloku B1.

10. Kultúrne a historické pamiatky a pozoruhodnosti, archeologické náleziská

Kultúrno-historické pamiatky sú odrazom stáročného vývoja obce. Prvá písomná zmienka o obci pochádza z roku 1247 v listine Belu IV. Na území obce Tomášovce sa nenachádzajú nehnuteľné národné kultúrne pamiatky evidované v Ústrednom zozname pamiatkového fondu. Nachádzajú sa tu však viaceré architektonické pamiatky a solitéry s historickými a kultúrnymi hodnotami, ktoré je potrebné zachovať a chrániť:

- pamätná doska tomášovského kňaza Daniela Mazáriusa
- pamätná tabuľa obetí I. svetovej vojny
- pamätná tabuľa obetí II. svetovej vojny
- pomník padlým v II. svetovej vojne

V zastavanom území obce sa len ojedinele nachádzajú objekty z pôvodnej zástavby obce so zachovaným slohovým exteriérovým výrazom. Tieto objekty, ak sú vo vyhovujúcom stavebno-technickom stave, je potrebné zachovať – predovšetkým uličné fasády s ich výrazovými prvkami; odstránenie objektov je prípustné len v prípade závažného statického narušenia konštrukcie.

V k. ú. Tomášovce sú evidované viaceré archeologické lokality. Severozápadne od obce sú evidované nálezy stredovekej keramiky, ktoré naznačujú, že sa tu rozkladala stredoveká osada. Nálezy stredovekej keramiky sú známe aj z intravilánu obce. Z hľadiska ochrany archeologických nálezov sú ďalšie požiadavky:

11. Paleontologické náleziská a významné geologické lokality

V riešenom území sa paleontologické nálezy a geologické lokality nevyskytujú.

12. Iné zdroje znečistenia

Miera prirodzenej rádioaktivity nie je nadmerná. Väčšina zastavaného územia obce, s výnimkou severovýchodného okraja obce spadá so územia s nízkym radónovým rizikom.

Zastavaným územím obce Tomášovce prechádzajú cesty III. triedy. Vzhľadom na nízku intenzitu dopravy na týchto cestách nie je obytné územie zaťažované nadmerným hlukom, ktorý by presahoval povolené hodnoty. Pre elimináciu negatívnych dopadov dopravy na obytnú zástavbu sa odporúča posilnenie izolačnej líniovej zelene pozdĺž cesty III. triedy. Architektonickú dispozíciu interiérov rodinných domov umiestnených pozdĺž cesty III. triedy odporúčame orientovať na odvrátenú stranu od zdroja hluku a vytvárať predzáhradky so vzrastlou zeleňou.

13. Zhodnotenie súčasných environmentálnych problémov

Znečistenie ovzdušia

Z hľadiska kvality ovzdušia nepatrí okres Lučenec ani riešené územie medzi zaťažené oblasti. Hlavný zdroj znečistenia ovzdušia je líniového charakteru – doprava na ceste I. triedy č. I/16,

ktorej intenzita stále narastá. Znečisťujúcimi látkami sú prevažne prchavé organické látky.

V rámci okresu Lučenec došlo vo väčšine ukazovateľov produkcie znečisťujúcich látok v posledných rokoch k výraznému poklesu. Dôvodom tohto vývoja je ukončenie výroby prevádzok s najväčšou produkciou znečisťujúcich látok a pokračujúca plynofikácia energetických stacionárnych zdrojov. V obci Tomášovce sa nachádzajú miestne zdroje znečisťovania ovzdušia – farma dojníc spoločnosti AGROTOM, s.r.o. a drevospracujúca prevádzka PRP, s.r.o.

Znečistenie povrchových a podzemných vôd

Najväčším znečisťovateľom vôd v Krivánskom potoku bol zaniknutý podnik Lovinit Lovinobaňa. Zdrojom znečistenia vody a pôdy sú ďalej splaškové odpadové vody zo žump a septikov, v obciach situovaných pri Krivánskom potoku, v ktorých nie je vybudovaná kanalizácia.

Na stanici Lučenec–sever je kvalita vody Krivánskeho potoka v skupine ukazovateľov kyslíkového režimu (A) zaradená do III. triedy. V skupine ukazovateľov B (základné fyzikálno-chemické ukazovatele) patrí do V. triedy kvality. V skupine C (nutrienty) je zaradená do I. triedy kvality. V skupine D (biologické ukazovatele) podľa počtu koliformných baktérií patrí do V. triedy kvality.

Vodná a veterná erózia

Vodná erózia lokálne v malej miere postihuje strmšie svahy so sklonom nad 5°, ktoré sú využívané ako orná (poľnohospodárska) pôda a preto sú nedostatočne chránené vegetáciou. K veternej erózii pôd dochádza len zriedkavo na pôdach bez vegetácie. Keďže v území prevládajú stredne ťažké a ťažké pôdy, je vo všeobecnosti pôsobenie veternej erózie nevýrazné.

Radiačné zaťaženie

Miera prirodzenej rádioaktivity nie je nadmerná. Väčšina zastavaného územia obce, s výnimkou severovýchodného okraja obce spadá so územia s nízkym radónovým rizikom.

Odpadové hospodárstvo

ŠGÚ DŠ eviduje v riešenom území 3 bývalé drobné skládky odpadu, z toho 1 upravenú a 1 odvezenú. Skládky sú situované pri ceste III. triedy smerom na Halič. Skládky odpadov je potrebné úplne asanovať a rekultivovať.

Obec má vypracovaný program odpadového hospodárstva a schválené VZN o nakladaní s komunálnymi odpadmi a drobnými stavebnými odpadmi v obci. Je tu zavedený separovaný zber odpadu pre papier, sklo a plasty. Drobný stavebný odpad sa zbiera do veľkých kontajnerov.

Zberný dvor bude riešený v rámci regionálneho systému zberu separovaného odpadu mimo riešeného územia. Kompostovisko bude prevádzkované v rámci existujúceho hospodárskeho dvora na Riečnej ul. (v regulačnom bloku V3). Ďalej odporúčame rozširovať separovaný zber odpadu a odpad v maximálnej miere recyklovať, zvyšovať podiel zhodnocovaného odpadu a sortiment separovaných komodít v zmysle cieľov programov odpadového hospodárstva obce a kraja. V obci je potrebné rozmiestniť zberné nádoby na zber separovaného odpadu a zabezpečiť kompostovanie biologického odpadu.

III. Hodnotenie predpokladaných vplyvov územnoplánovacej dokumentácie na životné prostredie vrátane zdravia a odhad ich významnosti podľa stupňa územnoplánovacej dokumentácie

Navrhované riešenie nepredpokladá negatívne environmentálne dôsledky. Pre zlepšenie kvality životného prostredia, ako aj elimináciu environmentálnych záťaží a predchádzanie ich vzniku definuje Návrh územnoplánovacej dokumentácie opatrenia definované v jednotlivých kapitolách textovej časti. Územný plán obce Tomášovce je výsledkom komplexného zhodnotenia riešeného územia. Je priemetom a zosúladením všetkých záujmov a vzťahov, čoho výsledok je najoptimálnejšie riešenie harmonického rozvoja obce.

1. Vplyvy na obyvateľstvo

Územný plán obce Tomášovce je územnoplánovací dokument, ktorý nemá priamy vplyv na zdravie obyvateľov obce. ÚPN rieši problémy najmä v oblasti dopravy, technickej infraštruktúry a bývania. Realizáciou rozvoja podľa navrhovaného plánu obce sa predpokladá skvalitnenie životného prostredia v obci a udržanie a pritiaženie mladých ľudí. Navrhované riešenie počíta s dostatočnými rezervami rozvojových plôch aj v prípade výraznejšieho nárastu počtu obyvateľov a tak obci umožní flexibilne reagovať na rôznu dynamiku demografického vývoja a migrácie.

Ekonomické a sociálne dôsledky navrhovaného riešenia budú vyplývať predovšetkým z uvažovaného nárastu počtu obyvateľov. Pri postupnom príraste obyvateľov by mali prevažovať pozitívne dôsledky týkajúce sa sociálnej a demografickej štruktúry obyvateľstva – zvýšenie podielu mladších vekových skupín, zvýšenie podielu domácností so strednými a vyššími príjmami.

Územný plán stanovuje v záväznej časti Zásady a regulatívy pre jednotlivé oblasti, ktoré majú zabezpečiť pozitívny vplyv navrhovaných riešení na obyvateľstvo.

Obec Tomášovce v súčasnosti primárne plní obytnú funkciu, v porovnaní s inými vidieckymi obcami je už dnes významná aj výrobná funkcia. Navrhované riešenie počíta s rozvojom obytnej, výrobnej i rekreačnej funkcie. Vzhľadom k výhodnej polohe obce v blízkosti okresného mesta, sa obec Tomášovce stáva cieľovým miestom pre prisťahovanie obyvateľov. Rozšírením obytného územia sa vytvoria podmienky pre naplnenie tohto potenciálu a súčasne návrh reflektuje zámer vytvorenia priemyselného parku, čím vzrastie tlak na novú bytovú výstavbu. Rozšírenie obytného územia sa navrhuje predovšetkým na južnom a západnom okraji obce, v dostatočnej vzdialenosti od plôch výroby. Predpokladá sa tiež postupná reštrukturalizácia zástavby v centrálnej zóne obce doplnením nových zariadení občianskej vybavenosti (predovšetkým komerčných prevádzok obchodu a služieb) a jeho premena na zmiešané územie. V prípade realizácie bytovej výstavby na východnom okraji obce je vhodné zvyškové plochy v ochranných pásmach medzi existujúcou a navrhovanou výstavbou upraviť na oddychové plochy so zeleňou, parkovými úpravami, detským ihriskom.

Navrhované riešenie počíta s rozšírením výrobného územia, čo by malo pozitívny dopad na zamestnanosť. Ďalšie pracovné miesta vzniknú v sektore služieb pre obyvateľstvo a služieb

v cestovnom ruchu. Celkovo by mohla realizácia zámeru priemyselného parku v plnom rozsahu priniesť 500 pracovných miest (podľa druhu výroby aj viac). Obec Tomášovce by sa tak mohla stať jedným z najvýznamnejších centier dochádzky za prácou v okrese Lučenec. Vzhľadom k polohe obce v bezprostrednej blízkosti mesta sa však predpokladá naďalej vysoký podiel odchádzajúcich za prácou. V doterajšej územnoplánovacej dokumentácii (v zmenách a doplnkoch č. 1 a 2 ÚPN-SÚ Tomášovce) bol navrhnutý rozsiahly priemyselný park regionálneho významu s výmerou cca 100 ha. Tento návrh sčasti preberáme aj v návrhu riešenia ako rozvojovú plochu č. 15, ktorá je situovaná medzi železničnou traťou a cestou I/16, resp. plánovanou trasou vysokorýchlostnej železnice. Výmera navrhovaného priemyselného parku bola zredukovaná na 54,14 ha. Oproti pôvodnému návrhu boli vypustené časti v kontakte s existujúcim obytným územím a severozápadná časť plochy, ktorá bola sčasti vypustená a sčasti preradená ako výhľadová rezerva. Dôvodom zníženia výmery navrhovaného priemyselného parku je predovšetkým imperatív dôsledného oddelenia výrobnéj a obytnej funkcie, ako aj úsilie o zníženie záberov kvalitnej poľnohospodárskej pôdy a vylúčenie nutnosti nákladných preložiek vysokotlakového plynovodu a elektrického vedenia VN.

Regulačné podmienky, ktoré územný plán obce stanovuje pre navrhované rozvojové plochy a existujúcu zástavbu, umožňujú lokalizáciu drobných remeselných výrobných prevádzok (napr. stolárska / zámočnícka dielňa) bez rušivých vplyvov aj v rámci obytného územia, avšak mimo vymedzenej centrálnej zóny obce.

Rekreačné územie sa ťažiskovo formuje v atraktívnom prostredí pri vodnej nádrži Tomášovce, kde je aj chatová osada a záhradkárska osada. V tejto polohe navrhujeme rekreačné územie ďalej rozvíjať a obohacovať ho aj o ďalšie aktivity rekreácie v krajine. Rekreačné územie v zastavanom území obce reprezentujú súčasný a navrhovaný športový areál.

Predpoklady pomerne rozsiahleho rozvoja obce vytvárajú požiadavku formovania nového športovo-oddychového areálu v novej, vhodnejšej polohe. Pre tieto účely vymedzujeme v ťažiskovom priestore obce pri kostoloch a cintoríne novú rozvojovú plochu č. 2. Pre každodenné oddychové aktivity obyvateľov je ďalej potrebné revitalizovať existujúce plochy zelene, doplniť drobnú architektúru a detské atrakcie aj v ďalších častiach obce, napr. na križovatke Partizánskej a Haličskej ul.

Pre elimináciu negatívnych dopadov dopravy na obytnú zástavbu sa odporúča posilnenie izolačnej líniovej zelene pozdĺž cesty III. triedy. Architektonickú dispozíciu interiérov rodinných domov umiestnených pozdĺž cesty III. triedy odporúčame orientovať na odvrátenú stranu od zdroja hluku a vytvárať predzáhradky so vzrastlou zeleňou.

2. Vplyvy na horninové prostredie, nerastné suroviny, geodynamické javy a geomorfologické pomery

Územný plán obce nemá vplyv na horninové prostredie, nerastné suroviny, geodynamické javy a geomorfologické pomery. Pri zakladaní stavieb musí byť zohľadnený prirodzený geologický podklad.

3. Vplyvy na klimatické pomery

Realizácia stavieb a činností v zmysle návrhu územného plánu obce nebude mať vplyv na klimatické pomery.

4. Vplyvy na ovzdušia

Územný plán nemá nepriaznivý vplyv na ovzdušie. Rozšírením plôch na bývanie, občiansku vybavenosť, rekreáciu a výrobu sa nepredpokladá výrazný nárast emisií, ani vznik nových druhov emisií.

5. Vplyvy na vodné pomery

Obec Tomášovce má vybudovanú splaškovú kanalizáciu s čistením odpadových vôd. Splašková kanalizácia však nepokrýva časť obce severne od železnice, ktorá zahŕňa aj sídlisko. Systém existujúcej kanalizácie obce sa zachováva. Navrhuje sa odkanalizovanie všetkých nových rozvojových lokalít a zostávajúcich častí zástavby, ktoré nie sú pokryté jednotnou kanalizáciou (na Riečnej ul. a Družstevnej ul.). Dobudovanie splaškovej kanalizácie bude mať jednoznačne pozitívny vplyv na kvalitu povrchových aj podzemných vôd.

Väčšina dažďových vôd by sa mala zachytávať na súkromných pozemkoch rodinných domov a prípadne využívať na polievanie. Voda zadržaná v území prispieje k zachovaniu potrebnej vlhkosti, nevyhnutnej pre rast sídelnej vegetácie. Za týmto účelom je stanovený záväzný regulatív minimálneho podielu nespevnených plôch. Odvod dažďovej vody z komunikácií sa navrhuje prostredníctvom vsakovacích jám na okrajoch komunikácií, resp. vybudovaním delenej dažďovej kanalizácie s vypúšťaním do recipientu. Väčšie spevnené plochy by sa mali byť budované z priepustných povrchov vytvorených zo zatrávňovacích tvárnic alebo zámkovej dlažby.

6. Vplyvy na pôdu

Poľnohospodárska pôda má rozhodujúci podiel na celkovej výmere katastrálneho územia. Navrhujú sa prevažne zábery poľnohospodárskej pôdy. Zábery lesných pozemkov sa predpokladajú len v chatovej osade pri vodnej nádrži v rozsahu rozvojovej plochy č. 8.

V zmysle prílohy č. 2 k nariadeniu vlády SR č. 58/2013 Z.z. sa okolo zastavaného územia obce nachádzajú výlučne najkvalitnejšie pôdy v príslušnom katastrálnom území. Nie je preto možné vylúčiť zábery týchto pôd. Zábery poľnohospodárskej pôdy sú navrhované na pôde 6. skupiny kvality. Podľa druhu pozemku ide zväčša o ornú pôdu, v menšej miere sa výstavba plánuje na trvalých trávnych porastoch a v zastavanom území aj v záhradách.

Riešenie navrhuje plošný rozvoj obce, ktorý si vyžiada výstavbu nevyhnutného dopravného vybavenia, technického vybavenia. Vzhľadom k tomu, že výstavba bude lokalizovaná aj na plochách mimo existujúceho zastavaného územia, rozvoj si vyžiada zábery plôch poľnohospodárskej pôdy. Reálny záber poľnohospodárskej pôdy v navrhovaných rozvojových plochách pre bývanie bude oproti uvádzaným predbežným bilanciam nižší, a to asi o 40%. Predpokladá sa, že vynímané budú len zastavané plochy objektov a pozemky pod komunikáciami. Na 1 rodinný dom bude pripadať suma zastavaných a spevnených plôch cca 200

m².

7. Vplyvy na faunu, flóru a ich biotopy

Územný plán nemá priamy vplyv na faunu, flóru a ich biotopy. Realizáciou navrhnutých ekostabilizačných opatrení a prvkov ÚSES sa vytvoria predpoklady pre skvalitnenie podmienok pre faunu a flóru v hodnotenom území. Pri realizácii návrhov vyplývajúcich z územného plánu sa odporúča rešpektovať prvky RÚSES v k.ú. Tomášovce, vyhlásené chránené územia podľa zákona o ochrane prírody a krajiny č. 543/2002 Z.z. a realizovať odporúčané ekostabilizačné opatrenia.

V návrhu riešenia je potrebné v celom rozsahu rešpektovať prvky regionálneho a miestneho ÚSES (lokálne biokoridory, ekologicky významné segmenty) v zmysle odporúčaní krajinnoekologického plánu obce Tomášovce.

8. Vplyvy na krajinu

Nakoľko prevládajúcim krajinným prvkom v okolí obce Tomášovce je poľnohospodárska pôda, prevažne v podobe veľkoblokových lánov, ktorej krajinnostabilizačná hodnota je nízka, je potrebné posilniť existujúcu líniovú zeleň a navrhujú sa aj nové línie stromoradií. Líniová zeleň sa využíva nielen na zabezpečenie pôdoochranných a hygienických funkcií (ochrana pred negatívnymi vplyvmi dopravy a výroby), ale aj ako kompozičný prvok, na ohraničenie pôdnych celkov a ich rozdelenie do menších plôch, lepšie vystihujúcich pôvodné krajinné štruktúry. Prvok líniovej zelene je tiež použitý za účelom oddelenia rôznych urbanistických funkcií (výroba / bývanie). Líniová zeleň by mala byť dostatočne štruktúrálna členitá a druhovo bohatá.

V navrhovanom riešení sa pozornosť venuje aj sídelnej zeleni. V navrhovaných obytných uliciach vyššieho významu sa požaduje výsadba líniovej zelene. Výrazné línie navrhovanej izolačnej zelene medzi obytným územím a výrobným územím aj z kompozičného hľadiska zreteľne odlišia jednotlivé štruktúry. V centrálnej zóne obce sa na širokých uliciach a uzlových priestranstvách nachádza zeleň, ktorá má zatiaľ nedostatočne využitý potenciál formovania atraktívnych verejných priestranstiev s identitou. V návrhu riešenia je načrtnutá základná koncepcia usporiadania líniovej zelene (na uliciach Partizánska, Železničná, Školská, Zelená, Budínska) a plôch verejnej zelene. Je však nevyhnutné podrobné riešenie v samostatnej štúdii verejných priestranstiev, resp. genereli zelene.

Ekologickú stabilitu v poľnohospodárskej krajine možno podporiť predovšetkým systémom ekostabilizačných opatrení, ktoré zabezpečujú na poľnohospodárskej pôde celoplošné pôsobenie ÚSES. Ak by neboli implementované, môže dôjsť k ohrozeniu prírodných zdrojov a následne až k situácii, že navrhované prvky kostry ÚSES (biocentrá, biokoridory, interakčné prvky) nebudú v dostatočnej miere plniť im prisudzované ekologické funkcie.

9. Vplyvy na chránené územia a ochranné pásma

Riešené územie sa nachádza mimo súvislej sústavy chránených území Natura 2000 – nezasahuje do navrhovaných vtáčích území, ani území európskeho významu. Nezasahujú sem žiadne veľkoplošné ani maloplošné územia ochrany prírody. V celom katastrálnom území platí 1. stupeň ochrany podľa zákona č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny. Nie sú tu evidované chránené stromy, chránené biotopy ani významné mokrade. Z uvedených dôvodov nebude mať

územný plán žiadny negatívny vplyv na chránené územia.

Ochranné pásma

V prípade investičných aktivít vyplývajúcich z realizácie územného plánu je potrebné rešpektovať stanovené ochranné pásma.

Z hľadiska ochrany trás nadradených systémov dopravného vybavenia územia je potrebné v riešenom území rešpektovať ochranné pásma:

- ochranné pásmo navrhovanej rýchlostnej cesty
- ochranné pásmo cesty I. triedy
- ochranné pásmo cesty II. triedy
- ochranné pásmo cesty III. triedy
- ochranné pásmo železnice (dráhy)

Z hľadiska ochrany trás nadradeného technického vybavenia územia je v zmysle príslušných právnych predpisov potrebné v riešenom území rešpektovať požiadavky na ochranné a bezpečnostné pásma existujúceho aj navrhovaného technického vybavenia:

- ochranné pásma vonkajšieho nadzemného elektrického vedenia
- ochranné pásmo vonkajšieho podzemného elektrického vedenia
- ochranné pásmo elektrickej stanice vonkajšieho vyhotovenia
- ochranné pásmo plynovodu
- bezpečnostné pásmo plynovodu
- ochranné pásma telekomunikačných vedení, zariadení a objektov verejnej telekomunikačnej siete
- ochranné pásmo vodovodu a kanalizácie

V riešenom území je ďalej potrebné rešpektovať ochranné pásma:

- ochranné pásmo cintorína
- ochranné pásmo lesa
- pásmo hygienickej ochrany areálov so živočíšnou
- ochranné pásmo čistiarne odpadových vôd
- ochranné pásmo tokov
- ochranné pásma letiska Tomášovce:

10. Vplyvy na kultúrne a historické pamiatky, vplyvy na archeologické náleziská

Územný plán nemá priamy vplyv na kultúrne a historické pamiatky a archeologické náleziská. Navrhuje chrániť a zabezpečiť priebežnú údržbu kultúrnych pamiatok a objektov s pamiatkovými hodnotami spolu s ich okolím. Na území obce je potrebné rešpektovať aj objekty s pamiatkovými hodnotami nezapísané v Ústrednom zozname pamiatkové fondu a navrhuje sa vytvoriť Evidencia pamätihodností obce. Pre zabezpečenie ochrany možných archeologických nálezov sú v územnom pláne špecifikované podmienky, ktoré treba pri stavebnej činnosti dodržať.

11. Vplyvy na paleontologické náleziská a významné geologické lokality

V riešenom území nie sú evidované.

12. Iné vplyvy

Územný plán obce nemá žiadne iné vplyvy na obyvateľov obce, na susedné obce, ani na životné prostredie.

13. Komplexné posúdenie očakávaných vplyvov z hľadiska ich významnosti, vzájomných vzťahov a ich porovnanie s platnými právnymi predpismi

Z komplexného posúdenia riešenia Návrhu ÚPN obce Tomášovce vyplýva, že nemá žiadne podstatné negatívne vplyvy na životné prostredie a zdravie obyvateľov obce, ale naopak navrhovanými opatreniami a regulatívmi sa stanovujú podmienky pre zlepšenie s pozitívnym vplyvom. V územnom pláne sa určuje využitie potenciálu územia na zabezpečenie rozvoja vo všetkých jeho funkčných požiadavkách s ohľadom na vytvorenie predpokladov pre rozvoj bývania, občianskej vybavenosti, technickej vybavenosti, rekreácie, športu, zelene a v menšej miere výroby.

Pre zlepšenie kvality životného prostredia, ako aj elimináciu environmentálnych záťaží a predchádzanie ich vzniku definuje návrh územnoplánovacej dokumentácie opatrenia definované v jednotlivých kapitolách textovej časti. Územný plán rieši environmentálne problémy návrhom splaškovej kanalizácie a ČOV, zásobovaním energiami a dopravným sprístupnením hlavne novonavrhovaných lokalít. Územný plán v návrhoch rieši protierózne a protipovodňové opatrenia. Realizáciou navrhovaných opatrení a prvkov RÚSES/MÚSES sa vytvoria predpoklady pre ozelenie scenérie, úpravu štruktúry krajiny a zvýšenie ekologickej stability riešeného územia. Pri spracovaní návrhu územnoplánovacej dokumentácie boli rešpektované všetky relevantné právne predpisy uplatňujúce sa v oblasti ochrany a tvorby životného prostredia.

Nepredpokladajú sa významnejšie riziká spojené s uplatňovaním strategického materiálu vo vzťahu k životnému prostrediu, nakoľko každá plánovaná investícia investičného charakteru podlieha povoľovacím procesom, v rámci ktorých sú investície, ktoré by mohli negatívne vplyvať na obyvateľov alebo životné prostredie povinne posúdené podľa zákona č. 24/2006 Z.z..

Environmentálne dôsledky navrhovaného riešenia

Navrhované riešenie nepredpokladá žiadne negatívne environmentálne dôsledky. Pre zlepšenie kvality životného prostredia, ako aj elimináciu a prevenciu environmentálnych problémov, definujeme v záväznej časti tejto územnoplánovacej dokumentácie súbor opatrení, ktoré vytvoria predpoklady pre udržateľný rozvoj územia.

V oblasti investícií do technickej infraštruktúry návrh rozšírenia splaškovej kanalizácie, ako aj plynifikácie v nových rozvojových plochách prispeje k udržaniu kvality vody a ovzdušia. Plánovaná výstavba rýchlostnej cesty R2 nenaruší existujúcu zástavbu ani by nemala negatívne ovplyvniť životného prostredia v obci, podstatne však zlepši dopravnú dostupnosť obce.

Nárast počtu obyvateľov obce a výmery zastavaných plôch a z toho vyplývajúci potenciálny tlak

na životné prostredie bude eliminovaný uplatnením stanovených zásad a záväzných regulatívov. Regulácia funkčného využitia územia presne stanovuje prípustné a neprípustné využitie územia s cieľom zabezpečiť kvalitu životného prostredia a eliminovať nežiadúcu interferenciu jednotlivých urbanistických funkcií. Okrem toho sa požaduje výsadba plôch a pásov izolačnej zelene na hraniciach výrobných areálov a ich navrhovaných rozšírení, čo by malo eliminovať negatívne vplyvy na obytné územie.

Za účelom zachovania zelene a nespevnených plôch v rámci zastavaného územia sa formou záväzného regulatívu určuje maximálna intenzita zástavby. Ďalšie pozitívne environmentálne dôsledky navrhovaného riešenia vyplývajú z priemetu konkrétnych opatrení krajinnoeekologického plánu (výsadba zelene, dobudovanie kostry ekologickej stability – MÚSES, opatrenia na zvýšenie retenčnej schopnosti krajiny atď.).

Ekonomické a sociálne dôsledky navrhovaného riešenia

Navrhované riešenie počíta s dostatočnými kapacitami rozvojových plôch aj v prípade výraznejšieho nárastu počtu obyvateľov a tak obci umožní flexibilne reagovať na rôznu dynamiku demografického vývoja a migrácie.

Návrh revitalizácie verejných a oddychových priestranstiev, rozšírenie možností pre šport a rekreáciu bude mať pozitívne sociálne dopady. Kultivované a príjemné prostredie by malo motivovať obyvateľov k zodpovednejšiemu prístupu k verejným priestranstvám a podporí identifikáciu obyvateľov s obcou.

V prípade naplnenia predpokladov prírastku počtu obyvateľov dôjde k postupnému zlepšeniu sociálnej a demografickej štruktúry obyvateľstva – zvýšeniu podielu obyvateľov vekovej skupiny do 40 rokov. Zvýšenie počtu obyvateľov rozšíri trhovú potenciál pre etablovanie nových prevádzok služieb a obchodu.

Rozvojom obce sa vytvoria predpoklady pre optimalizáciu a racionalizáciu využitia infraštruktúry, ekonomického potenciálu obce, zvlášť efektívnejším využívaním existujúcich objektov. Rozvoj hospodárskej základne sa zákonite pozitívne premietne aj v sociálnej oblasti.

Územno-technické dôsledky navrhovaného riešenia

Navrhovaná výstavba v nových rozvojových plochách si vyžiada nároky na vybudovanie príslušnej technickej infraštruktúry – vodovodu pre zásobovanie pitnou vodou, splaškovej kanalizácie, strednotlakových rozvodov plynu, sekundárnych elektrických rozvodov, prípadne telekomunikačných rozvodov. Pre zabezpečenie dopravného prístupu do nových rozvojových plôch je potrebné vybudovanie miestnych obslužných komunikácií a upokojených komunikácií.

Pri projektovaní stavieb je nutné zohľadňovať všeobecné technické požiadavky na stavby užívané osobami s obmedzenou schopnosťou pohybu a orientácie v zmysle § 56 – 58 vyhlášky č. 532/2002 Z.z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o všeobecných technických požiadavkách na výstavbu a o všeobecných technických požiadavkách na stavby užívané osobami s obmedzenou schopnosťou pohybu a orientácie.

IV. Navrhované opatrenia na prevenciu, elimináciu, minimalizáciu a kompenzáciu vplyvov na životné prostredie.

Opatrenia na ochranu prírodných zdrojov

- pri obhospodarovaní pozemkov využívať všetky známe formy protieróznej ochrany – organizačné opatrenia (veľkosť, tvar pozemkov), agrotechnické opatrenia (orba po vrstevnici, zvýšenie podielu bezorbového obrábania pôdy, obmedziť pestovanie širokosiaticych plodín), biologické opatrenia (pásové pestovanie plodín, zatravnovanie, zalesňovanie), technické opatrenia (záchytné, zberné, zvodné priekopy, prielohy)
- udržiavať existujúcu líniovú zeleň a založiť novú líniovú zeleň s pôdoochrannou a protieróznou funkciou v podobe vsakovacích vegetačných pásov na medziach a popri poľných cestách
- zabezpečovať bežnú údržbu na vodných tokoch a realizovať stabilizáciu brehov vodných tokov
- zachovať, resp. založiť brehové spoločenstvá vodných tokov a nárazníkovú zónu s trvalými trávnyimi porastmi za účelom eliminácie bezprostredného kontaktu vodných tokov s poľnohospodárskou pôdou a zastavaným územím obce
- zabezpečovať starostlivosť o lúky a trvalé trávne porasty kosením alebo prostredníctvom pastevného chovu
- zvýšiť podiel rozptýlenej stromovej a krovinej vegetácie na trvalých trávnych porastoch (mozaikových štruktúr) s cieľom zvýšenia retenčnej schopnosti krajiny a prevencie povodní
- chrániť kvalitu pôdy – obmedzením použitia chemických prostriedkov používaných v rastlinnej výrobe
- zabezpečiť odizolovanie poľných hnojísk
- rešpektovať výhradné ložiská nerastných surovín, dobývacie priestory, chránené ložiskové územia

Opatrenia na zlepšenie kvality životného prostredia, ochranu zdravia obyvateľstva a na zmiernenie pôsobenia stresových javov

- výsadba plôch a pásov izolačnej zelene na hraniciach výrobných areálov a ich navrhovaných rozšírení
- výsadba pásov izolačnej zelene na rozhraní zastavaného územia a poľnohospodárskej pôdy
- revitalizovať a dosadiť líniovú zeleň pozdĺž poľných ciest a účelových ciest mimo zastavaného územia obce
- zvýšiť podiel zhodnocovaného odpadu v zmysle cieľov programu odpadového hospodárstva obce a kraja
- uskutočňovať stály monitoring stavu životného prostredia a úplné odstránenie všetkých divokých skládok
- netolerovať v území zaburinené plochy – ani v lokalitách vzdialenejších od zastavaného územia; landom ležiace plochy alebo niekoľkokrát ročne a včas skosiť, alebo zalesniť drevinovou a krovinnou vegetáciou a ponechať sukcesii
- posilnenie ekologickej osvedy medzi obyvateľmi a najmä deťmi, s aktívnym zapojením obyvateľov na ochrane a zveľad'ovaní životného prostredia – napr. organizovanie brigád a akcií skrášľovania obce

- dobudovanie splaškovej kanalizácie v celej obci
- v obytnom území nepovoľovať prevádzky, ktoré sú zdrojom hluku, vibrácií, prašnosti a znečistenia ovzdušia
- pred výstavbou obytných budov v území so stredným radónovým rizikom zabezpečiť meranie objemovej aktivity radónu v pôdnom vzduchu a na základe výsledkov merania realizovať stavebné opatrenia proti prenikaniu radónu z geologického podlažia

Opatrenia na zachovanie a udržiavanie vegetácie v sídle

- revitalizovať a parkovo upraviť plochy zelene v zastavanom území obce, osobitne v centrálnej zóne obce
- doplnenie a revitalizácia líniovej zelene a zelených pásov v existujúcich uliciach, najmä na Partizánskej, Školskej a Zelenej ul.
- vypracovať samostatnú štúdiu riešenia zelene na verejných priestranstvách, resp. generel zelene
- postupné nahradenie alergénnych drevín vhodnejšími druhmi v zastavanom území obce
- postupné nahradenie kompozične a krajínarsky nevhodných drevín (najmä ihličnatých drevín – smrek tuja) na verejných priestranstvách okrasnými listnatými drevinami
- výsadba aspoň jednostrannej líniovej zelene na hlavných obslužných komunikáciách v navrhovaných obytných uliciach

Opatrenia na zlepšenie pôsobenia štruktúry vnímanej krajiny

- preferovať organické kompozičné princípy pri rozmiestňovaní líniovej zelene
- zabezpečiť vysokú druhovú a štrukturálnu variabilitu stromoradií a líniovej zelene
- rozčleniť veľké hony poľnohospodárskej pôdy (ornej pôdy, trvalých trávnych porastov) výsadbou líniovej zelene a rozptýlenej stromovej a krovinovej vegetácie formou drobnej mozaiky
- zachovať a formovať vegetáciu kontaktnej zóny sídla a krajiny

Vymedzenie plôch vyžadujúcich zvýšenú ochranu

V riešenom území si zvýšenú ochranu vyžadujú tieto plochy:

- plochy navrhované na biocentrá a biokoridory

Zásady vytvárania územného systému ekologickej stability (ÚSES)

V zmysle návrhu systému ekologickej stability je nutné rešpektovať / dobudovať navrhované prvky ÚSES, tak aby plnili požadované funkcie biocentra, biokoridoru alebo interakčného prvku:

- biocentrum regionálneho významu RBc Gelienka
- biokoridor regionálneho významu RBk 6/21 Krivánsky potok
- biocentrá miestneho významu MBc1 Veľká Lipina, MBc2 Háj, MBc3 Halier
- biokoridory miestneho významu MBk1 Ľubetník, MBk2 Dolinky, MBk3 Bývalá železnica, MBk4 Alej pri rybníku
- interakčné prvky: sprievodná vegetácia poľných ciest, líniová zeleň na poľnohospodárskej pôde, drobné vodné toky s brehovou vegetáciou nezaraďované medzi biokoridory, plocha rybníka s okolitou líniovou vegetáciou, plochy verejnej zelene v zastavanom území obce

Zásady starostlivosti o životné prostredie a implementácie ekostabilizačných opatrení

- vytvorenie nárazníkových pásov pozdĺž vodných tokov
- zvýšiť druhovú diverzitu lesných porastov a nelesnej drevinovej vegetácie a zabrániť jej zmene na lesné monokultúry
- optimalizovať drevinovú skladbu a preferovať pôvodné dreviny v súlade s potenciálnou prirodzenou vegetáciou v danom území
- udržiavať existujúcu líniovú zeleň a založiť novú líniovú zeleň s pôdoochrannou funkciou v podobe vsakovacích vegetačných pásov na medziach a popri poľných cestách
- dobudovať prvky územného systému ekologickej stability
- rešpektovať tradičné krajinárske štruktúry – pasienky, prirodzené vodné toky so sprievodnou vegetáciou
- výsadba plôch a pásov izolačnej zelene na hraniciach výrobných areálov a ich navrhovaných rozšírení
- revitalizovať a dosadiť líniovú zeleň pozdĺž poľných ciest a účelových ciest mimo zastavaného územia obce
- v centrálnej zóne obce revitalizovať a dosadiť líniovú zeleň alejí na základe osobitnej štúdie, resp. generelu zelene
- výsadba aspoň jednostrannej líniovej zelene na hlavných obslužných komunikáciách v navrhovaných obytných uliciach
- prevencia vzniku a odstránenie prípadných divokých skládok

V. Porovnanie variantov zohľadňujúcich ciele a geografický rozmer strategického dokumentu vrátane porovnania s nulovým variantom

1. Tvorba súboru kritérií a určenie ich dôležitosti na výber optimálneho variantu

Obec Tomášovce má značný rozvojový potenciál. Nachádza sa v bezprostrednej blízkosti okresného mesta Lučenec a súčasne na dôležitej rozvojovej osi, ktorej význam ešte vzrastie po vybudovaní rýchlostnej cesty R2. V poslednom období v obci rastie záujem o stavebné pozemky, čím sa zvyšujú požiadavky na koncepčné usmerňovanie rozvoja obce. V doterajšom územnom pláne obce však nebolo riešené rozšírenie obytného územia ani možnosti a regulatívy intenzifikácie existujúceho obytného územia. Vzhľadom k skutočnosti, že územný plán sídelného útvaru pochádza z roku 1968, je tento dokument už zastaraný a spracovanie zmien a doplnkov nebolo možné. Za danej situácie obec Tomášovce iniciovala obstaranie nového územného plánu obce.

Doterajší územný plán sídelného útvaru (ďalej len ÚPN SÚ) pochádza z roku 1968. Bol schválený uznesením rady ONV v Lučenci č. 113 zo dňa 26. 7. 1968. V roku 2004 bol schválený doplnok č. 1 a v roku 2009 Zmena a doplnok č. 2 k ÚPN SÚ. Doplnok č. 1 ÚPN SÚ Tomášovce bol schválený Obecným zastupiteľstvom v Tomášovciach uznesením č. 3/2005 zo dňa 12.4.2005. Územnoplánovacia dokumentácia Zmena doplnok č. 2 bola schválená Obecným zastupiteľstvom v Tomášovciach uznesením č. 8/2009 zo dňa 28.10.2009.

Zmeny a doplnky riešili vymedzenie plôch pre rozsiahly priemyselný park. Plocha navrhovaného priemyselného parku siahala až po existujúcu zástavbu bytových domov, čo je z hygienického hľadiska nevyhovujúce. Taktiež zahŕňala aj nevhodné podmáčané územie pri železnici. Preto

bolo nevyhnutné prehodnotiť rozsah priemyselného parku a jeho územné vymedzenie.

Z pôvodného ÚPN SÚ sa zachovala len nekompletná dokumentácia. ÚPN SÚ, vzhľadom k dobe jeho vzniku, možno považovať za zastaraný. V ÚPN SÚ nebolo riešené rozšírenie obytného územia a vzhľadom na vtedajšiu metodiku spracovania územnoplánovacej dokumentácie neobsahuje riešenie celého katastrálneho územia ani regulatívy funkčného využívania a priestorového usporiadania územia, podľa ktorých by bolo možné usmerňovať intenzifikáciu existujúceho obytného územia.

Cieľom Územného plánu obce Tomášovce je v zmysle ustanovení § 1 zákona č. 50/1976 Zb. v znení neskorších predpisov komplexné riešenie priestorového usporiadania a funkčného využívania územia v rozsahu katastrálneho územia obce, určenie zásad jeho organizácie a vecná a časová koordinácia činností v území, pričom návrhové obdobie bolo stanovené do roku 2030.

Špecifické ciele rozvoja územia obce Tomášovce sú formulované nasledovne:

- overenie optimálneho spôsobu územno-priestorovej organizácie a funkčného využívania územia obce
- overenie možností využitia v súčasnosti voľných (neurbanizovaných) území bezprostredne nadväzujúcich na zastavané územie obce predovšetkým pre rozvoj obytných funkcií vo forme zástavby rodinných domov a málopodlažných bytových domov
- využiť potenciál prímestskej rekreácie rozvíjaním športovo-rekreačných funkcií vo vhodných polohách
- využiť potenciál lokalizácie priemyselného parku, identifikovaný v doterajšej územnoplánovacej dokumentácii
- stanovenie zásad a regulatívov priestorového usporiadania a funkčného využitia územia, pre umiestnenie verejného dopravného vybavenia a verejného technického vybavenia, ako aj ďalších zásad a regulatívov starostlivosti o životné prostredie, ochranu a využívanie prírodných zdrojov, ochranu a tvorbu krajiny, vytváranie a udržiavanie ekologickej stability

Určenie problémov na riešenie

V rámci prieskumov a rozborov boli v riešenom území okrem potenciálov rozvoja identifikované aj negatívne javy, problémy a deficity, ktoré je potrebné riešiť:

- líniové dopravné závady na miestnych komunikáciách – nevyhovujúci povrchový kryt na niektorých komunikáciách a ojedinele aj šírkové parametre
- chýba priame dopravné prepojenie spevnenou komunikáciou do Lučenca
- nie je dobudovaná čistiareň odpadových vôd
- málo atraktívne verejné priestranstvá centrálnej zóny obce
- nevyhovujúca poloha súčasného športového areálu
- slabá ponuka zariadení občianskej vybavenosti, hlavne komerčných služieb a obchodu
- pomerne nízka ekologická stabilita územia s prevahou poľnohospodárskej pôdy

Navrhované riešenie bolo tiež optimalizované vzhľadom k identifikovaným hlavným stretom záujmov:

- vysoká kvalita poľnohospodárskej pôdy poľnohospodárskej pôdy v katastrálnom území a požiadavky na jej ochranu obmedzujú územný rozvoj obce

- potenciálne kolízie cyklistickej dopravy a automobilovej dopravy z dôvodu absencie samostatných cyklotrás
- katastrálne územie križujú koridory nadradeného dopravného vybavenia a technického vybavenia – cesta I. triedy, železnica, vysokotlakový plynovod, elektrické vedenia VN 110 kV a 22 kV
- strety prvkov územného systému ekologickej stability s líniami dopravnej a technickej infraštruktúry
- intenzívna poľnohospodárska výroba predstavuje riziko znečistenia pôdy a vody

2. Porovnanie variantov

Podľa ustanovenia § 21 zákona č. 50/1976 v znení neskorších predpisov a § 65 ods. 3 zákona č. 24/2006 Z.z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov variantný Koncept územného plánu obce Tomášovce nebol vypracovaný.

Invariantný Návrh bude prerokovaný podľa § 22 stavebného zákona s verejnosťou, dotknutými orgánmi štátnej správy, samosprávy, dotknutými správcami inžinierskych sietí, právnickými a fyzickými osobami. Po prerokovaní bude dopracovaný v zmysle výsledkov z prerokovania a bude predložený na posúdenie dodržania postupu obstarávania Okresnému úradu v Banskej Bystrici, odboru výstavby a bytovej politiky a následne predložený na schválenie Obecnému zastupiteľstvu v Tomášovciach, pričom jeho záväzná časť bude vyhlásená všeobecne záväzným nariadením obce. Predmetná územnoplánovacia dokumentácia určuje regulatívy priestorového usporiadania a funkčného využívania územia a verejnoprospešné stavby pre časový horizont do roku 2030.

Nulový variant, ktorý by znamenal neriešenie ÚPN obce by spôsobil zakonzervovanie jestvujúcich problémov v území, spomalenie rozvojového investičného procesu a zníženie atraktivity územia pre jeho obyvateľov. Nulový variant predstavuje súčasný stav využívania riešeného územia obce v rozsahu ich zastavanej a nezastavanej časti. Z hľadiska životného prostredia boli v prieskumoch a rozboroch identifikované environmentálne problémy, ktoré je potrebné riešiť. V Návrhu ÚPN sú tieto problémy riešené a sú navrhované opatrenia na ich odstránenie. V riešení ďalšieho rozvoja obce nie sú navrhované zámery s negatívnym vplyvom na životné prostredie, preto možno považovať nulový variant za menej priaznivý z hľadiska hodnotenia vplyvov na životné prostredie.

VI. Metódy použité v procese hodnotenia vplyvov územnoplánovacej dokumentácie na životné prostredie a zdravie a spôsob a zdroje získavania údajov o súčasnom stave životného prostredia a zdravia

Riešenie územného plánu vychádza z komplexných prieskumov a rozborov a spracovania krajinoekologického plánu pre riešenie územnoplánovacej dokumentácie, ktorý analyzuje stav životného prostredia, problematiku ochrany prírody a tvorby krajiny a dopĺňa územný systém ekologickej stability regionálneho významu o miestne prvky, ktoré sú prevzaté do riešenia územného plánu.

V procese hodnotenia územnoplánovacej dokumentácie boli použité všeobecne známe informácie o území publikované napr. na internetových portáloch (kataster portál, pôdny portál, Enviroportál, SHMÚ, podklady obce, vyjadrenia dotknutých orgánov) ako aj všeobecne záväzné právne predpisy. Na základe týchto údajov boli skoncipované údaje o vstupoch a výstupoch, charakteristika súčasného stavu životného prostredia a zhodnotenie predpokladaných vplyvov územnoplánovacej dokumentácie na životné prostredie.

V procese spracovania územného plánu boli zohľadnené aj požiadavky vyplývajúce z nadradenej územnoplánovacej dokumentácie, ktorou je Územný plán VÚC Banskobystrický kraj v znení zmien a doplnkov. V záväznej časti Územného plánu veľkého územného celku (ÚPN VÚC) Banskobystrický kraj v znení zmien a doplnkov sú určené niektoré všeobecné podmienky pre rozvoj miest a obcí, ako aj konkrétne požiadavky vzťahujúce sa na riešené územie, ktoré je potrebné rešpektovať.

VII. Nedostatky a neurčitosti v poznatkoch, ktoré sa vyskytli pri vypracúvaní správy o hodnotení

Samotný územný plán nemá priamy vplyv na životné prostredie, nakoľko ide o plánovací dokument a jeho riešenie vychádza z princípov trvalo udržateľného rozvoja obce a na základe špecifickej analýzy, ktorá bola vypracovaná pred samotným riešením Návrhu územného plánu. Neurčitosti v poznatkoch pri vypracúvaní správy môžu vyplývať z faktu, že posudzovanie vplyvu na životné prostredie je predprojektovou etapou, v ktorej sa overujú limity územia z hľadiska rôznych záujmov a návrhy aktivít definovaných v územnoplánovacej dokumentácii nie sú určené bližšími kvantitatívnymi ukazovateľmi resp. parametrami. Uvedené neurčitosti a nedostatky nie sú zásadného charakteru a všetky podstatné okolnosti pre posúdenie Návrhu územného plánu obce Tomášovce boli v správe o hodnotení vplyvu na životné prostredie zohľadňované.

Vo vzťahu k stupňu posudzovanej ÚPD a mierke riešenia (1: 5 000, 1:10 000) sa v procese spracovania správy o hodnotení tohto strategického dokumentu vyskytuje niektoré neurčitosti, a to z dôvodu nedostatku vstupných informácií súvisiacich s očakávanými vplyvmi na životné prostredie, ktoré môžu nastať pri realizácii rozvojových zámerov na navrhovaných funkčných plochách a pri umiestňovaní konkrétnych činností a stavieb v území. Vo väčšine aspektov hodnotenia vplyvov na životné prostredie nie je možné v správe jednoznačne vyhodnotiť dopad navrhovanej koncepcie na životné prostredie a odporúčať detailné konkrétne riešenia. Preto závery správy slúžia ako východisko pre vypracovanie dokumentov pre posudzovanie vplyvov na životné prostredie konkrétnych činností, stavieb a rozvojových zámerov, ktoré podliehajú v zmysle zákona č. 24/2006 Z.z. posúdeniu.

VIII. Všeobecne záverečné zhrnutie

Návrh riešenia Územného plánu obce Tomášovce vychádza z odborných poznatkov a analýz, ktoré boli vypracované podľa ustanovení zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku v znení neskorších predpisov a v súčasnosti platných vykonávacích predpisov k uvedenému zákonu. Územný plán obce vychádza zo zhodnotenia súčasného stavu

obce, z rozvojových možností a z územnej a priestorovej disponibility stanovenej v Prieskumoch a rozboroch pre spracovanie Územného plánu obce Tomášovce. Návrh riešenia je plne v súlade s požiadavkami na riešenie, ktoré boli stanovené v zadávacom dokumente, tak z hľadiska ich obsahového vymedzenia, ako aj koncepčného smerovania. Zadanie pre spracovanie Územného plánu obce Tomášovce Obec Tomášovce, ako obstarávateľ územného plánu, schválila dňa 20.januára 2016 uznesením Obecného zastupiteľstva v Tomášovciach č. uznesenia 4/2016.

Územný plán obce Tomášovce určuje regulatívy priestorového usporiadania a funkčného využívania územia a verejnoprospešné stavby. ÚPN obce Tomášovce je spracovaný v zmysle zákona č. 50/76 Zb. v znení neskorších predpisov a vykonávacej vyhlášky č. 55/2001 Zb. o územnoplánovacích podkladoch a územnoplánovacej dokumentácii. Navrhovaným riešením nedochádza k negatívnym dopadom na životné prostredie. Úlohou je zabezpečiť optimálne využitie územia obce v súlade s princípmi trvalo udržateľného rozvoja.

ÚPN obce Tomášovce je vypracovaný v tomto rozsahu:

A. Textová časť: Sprievodná správa

B. Grafická časť

- Výkres širších vzťahov – v mierke 1: 50 000 (výkres č. 1)
- Komplexný návrh priestorového usporiadania a funkčného využitia územia, s vyznačenou záväznou časťou riešenia a verejnoprospešnými stavbami – v mierkach 1: 5 000 (výkres č. 2), 1: 10 000 (výkres č. 3)
- Výkres riešenia verejného dopravného vybavenia – v mierke 1: 5 000 (výkres č. 4)
- Výkres riešenia verejného technického vybavenia – v mierke 1: 5 000 (výkres č. 5)
- Výkres ochrany prírody a tvorby krajiny, vrátane prvkov ÚSES – v mierke 1: 10 000 (výkres č. 6)
- Výkres perspektívneho použitia poľnohospodárskej pôdy a lesných pozemkov na nepôdohospodárske účely, v mierke 1: 5 000 (výkres č. 7)

Schéma záväzných častí a verejnoprospešných stavieb je súčasťou výkresov č. 2 a 3 Komplexný výkres priestorového usporiadania a funkčného využitia územia (s vyznačením záväzných častí riešenia a verejnoprospešných stavieb).

Vo výkrese sú zakreslené hranice a označenia regulačných blokov, krajinnooekologických komplexov a ďalšie položky, ktoré predstavujú záväznú časť riešenia. Verejnoprospešné stavby sú vyznačené v zmysle ich definície v kapitolách č. 3.9 a 3.10.

Územný plán obce Tomášovce vymedzuje plochy, resp. koridory pre verejnoprospešné stavby v rozsahu zoznamu verejnoprospešných stavieb podľa kap. 3.10 tejto dokumentácie. Verejnoprospešné stavby a plochy pre umiestnenie verejnoprospešných stavieb sú zakreslené vo výkrese č. 2. Ako verejnoprospešné stavby sú definované dopravné líniové stavby miestneho významu, plochy a koridory pre distribučné energetické a vodohospodárske zariadenia, plochy pre umiestnenie zariadení športu, odpadového hospodárstva, vyhradenej zelene.

Okresný úrad Lučenec, odbor starostlivosti o životné prostredie v Rozsahu hodnotenia pre strategický dokument „Územný plán obce Tomášovce“ stanovil v časti **2.2 Špecifické požiadavky**, ktoré boli obstarávateľom a spracovateľom ÚPN obce Tomášovce akceptované. Písomné vyhodnotenie požiadaviek vyplývajúcich z jednotlivých stanovísk a vyjadrení

k oznámeniu o strategickom dokumente a k rozsahu hodnotenia sú prezentované v samostatnej prílohe „**Vyhodnotenie stanovísk k strategickému dokumentu ÚPN obce Tomášovce**“

IX. Zoznam riešiteľov a organizácií, ktoré sa na vypracovaní správy o hodnotení podieľali, ich podpis (pečiatka)

Odborne spôsobilá osoba pre obstarávanie ÚPP a ÚPD:
Ing. Martina Kukučková, Venevská 6, 990 01 Veľký Krtíš
Kontakt: 047/4830 864, 0915/872 042, zarkon@azet.sk
č. preukazu odbornej spôsobilosti 297

Veľký Krtíš, 15.8.2016
Ing. Martina Kukučková

X. Zoznam doplňujúcich analytických správ a štúdií, ktoré sú k dispozícii u navrhovateľa a ktoré boli podkladom na vypracovanie správy o hodnotení

Ako podklady pre spracovanie ÚPN obce Tomášovce boli použité najmä:

- Atlas krajiny Slovenskej republiky, Bratislava: Ministerstvo životného prostredia SR, 2002
- Atlas SSR, Bratislava: SAV a SÚGK, 1980
- Doplnok č. 1 ÚPN SÚ Tomášovce, AURA, 2004
- Koncepcia územného rozvoja Slovenska v znení zmien a doplnkov
- Krajinnoekologický plán obce Tomášovce, 2015
- Manipulačný poriadok pre vodnú stavbu Tomášovce, 2014
- Národná stratégia rozvoja cyklistickej dopravy a cykloturistiky v Slovenskej republike, MDVaRR 2015
- Oficiálna stránka obce Tomášovce www.tomasovce.sk
- Operačný program Integrovaná infraštruktúra 2014 – 2020
- Prevádzkový poriadok – vodovod Tomášovce, Hydroeco, 2011
- Priemyselný park Tomášovce – projekt technickej infraštruktúry – II. etapa. AURA, 2007
- Priemyselný park Tomášovce – geologický prieskum životného prostredia, 2007
- Program odpadového hospodárstva obce Tomášovce na roky 2011 – 2015
- Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja Banskobystrického samosprávneho kraja na roky 2015 – 2023
- Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Tomášovce, 2005
- Regionálny územný systém ekologickej stability okresu Lučenec, Košice : APS-ECOS, 1994
- Rozvojový program priorít verejných prác na roky 2015 až 2017
- Správa o stave životného prostredia SR v roku 2013, MŽP SR a SAŽP, 2014
- Strategický plán rozvoja dopravnej infraštruktúry SR do roku 2020, MDVaRR 2014VÚC
- Územný plán obce Vidiná, 2007
- Územný plán veľkého územného celku Banskobystrický kraj v znení zmien a doplnkov
- Zmena a doplnok č. 2 ÚPN SÚ Tomášovce, AURA, 2009

***XI. Dátum a potvrdenie správnosti a úplnosti údajov podpisom (pečiatkou)
oprávneného zástupcu obstarávateľa***

Tomášovce, 15.8.2016
Ing. Ján Mičuda
starosta obce Tomášovce

.....

Príloha č. 1 Vyhodnotenie stanovísk k strategickému dokumentu ÚPN obce Tomášovce

Písomné vyhodnotenie splnenia alebo nesplnenia všetkých stanovísk a vyjadrení k oznámeniu o strategickom dokumente a k rozsahu hodnotenia podľa bodu 2.2 Špecifické požiadavky v Rozsahu hodnotenia zo dňa 6.11.2015.

Jednotlivé body sú podrobne zohľadnené v Návrhu ÚPN obce Tomášovce a zároveň sa uvádzajú aj v relevantných častiach Správy o hodnotení strategického dokumentu (tam, kde je to vhodné a požadované v zmysle záväznej štruktúry Správy).

Vyjadrenie/stanovisko	Spôsob zohľadnenia
Rešpektovať priority rozvoja dopravnej infraštruktúry rezortu doprava v súlade so Strategickým plánom rozvoja dopravnej infraštruktúry SR do roku 2020.	Akceptované
Rešpektovať lokalizáciu existujúcej železničnej infraštruktúry a jej ochranné pásma.	Akceptované
Rešpektovať existujúcu dopravnú infraštruktúru, jej trasovanie a vyplývajúce obmedzenia v ochranných pásmach.	Akceptované
Rešpektovať pripravované stavby dopravnej infraštruktúry a ich trasovanie, najmä pripravovanú výstavbu rýchlostnej cesty R2.	Akceptované
Rešpektovať ochranné pásma ciest v zmysle zákona č. 135/1961 Zb. o pozemných komunikáciách (cestný zákon) v znení neskorších predpisov i mimo zastavaného územia obce a ochranné pásma železničných tratí v zmysle zákona č. 513/2009 Z. z. o dráhach v znení neskorších predpisov.	Akceptované
Postupovať v súlade s príslušnými technickými predpismi a STN.	Akceptované
Pri návrhu jednotlivých lokalít pre bývanie a rekreáciu v blízkosti ciest je potrebné posúdiť nepriaznivé vplyvy z dopravy a dodržať pásmo hygienickej ochrany pred hlukom a negatívnymi účinkami dopravy v zmysle vyhlášky MZ SR č. 549/2007 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o prípustných hodnotách hluku, infrazvuku a vibrácií a o požiadavkách na objektivizáciu hluku, infrazvuku a vibrácií v životnom prostredí v znení neskorších zmien a predpisov. V prípade potreby navrhnúť opatrenia na elimináciu negatívnych účinkov dopravy a zaviazat' investorov na vykonanie týchto opatrení. Voči správcovi ciest nebude možné uplatňovať požiadavku na realizáciu týchto opatrení, pretože negatívne účinky vplyvu dopravy sú v čase realizácie známe.	Akceptované
Pri spracovaní ÚPN obce rešpektovať ustanovenia cestného zákona č. 135/1961 Zb., vyhlášku č. 35/1984 Zb., ktorou sa vykonáva zákon o pozemných komunikáciách a technické normy pre projektovanie pozemných komunikácií.	Akceptované
Obsah návrhu strategického dokumentu dať do súladu so záväznou časťou schválenej územnoplánovacej dokumentácie vyššieho stupňa	Akceptované
Pri obstarávaní ako aj spracovaní strategického dokumentu postupovať v súlade s ustanoveniami §22 až §28 stavebného zákona.	Akceptované
Rozsah strategického dokumentu dať do súladu s ustanoveniami	Akceptované

§12 vyhlášky č.55/2001 Z.z. o územnoplánovacích podkladoch a územnoplánovacej dokumentácii.	
Záväznú časť strategického dokumentu dať do súladu s ustanovením § 13 ods. 3 písm. b) stavebného zákona.	Akceptované
Doplniť predpokladaný záber poľnohospodárskej pôdy.	Akceptované
Z hľadiska ochrany a využívania poľnohospodárskej pôdy pri vypracovaní územnoplánovacej dokumentácie je potrebné dodržať zásady ochrany poľnohospodárskej pôdy stanovené zákonom č. 220/2004 Z. z. o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy v znení neskorších predpisov uvedené v § 12 zákona č. 220/2004 Z.z.	Akceptované
Rešpektovať zásady ochrany poľnohospodárskej pôdy stanovené v § 12 zákona č. 220/2004 Z.z. o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy.	Akceptované
Vyznačiť hranice chráneného ložiskového územia.	Akceptované – vid' výkres č. 3
Pri spracovávaní ÚPN vychádzať z podkladov ÚSES	Akceptované
Pri spracovávaní územnoplánovacej dokumentácie je potrebné prihliadať na ustanovenie § 39 zákona č. 223/2001 Z.z. o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.	Akceptované – podrobne je predmetom POH
Vykonať hodnotenie vplyvov na verejné zdravie - HIA (§ 52 ods. 1 písm. d) zákona č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 355/2007 Z.z.“)	Berie sa nevedomie, bude uplatnené v realizačnej etape ÚPN v súlade s § 52 ods. 1 písm. d) zákona č. 355/2007 Z.z
Rešpektovať požiadavky zákona č. 355/2007 Z. z..	Akceptované
Rešpektovať platnú legislatívu, ktorou sa ustanovujú požiadavky na hluk vo vonkajšom prostredí.	Akceptované
Rešpektovať platnú legislatívu, ktorou sa ustanovujú požiadavky na vodu určenú na kúpanie.	Akceptované
Pri rozvoji cyklotrás naviazať na cyklotrasu podľa schváleného ÚPN obce Vidiná.	Akceptované
Podľa ÚPN VÚC BBSK je na území obce Vidiná riešená obnova funkcie malého letiska čo je potrebné zohľadniť pri spracovaní ÚPN.	Akceptované
Posúdiť dopad vedenia trasy rýchlostnej komunikácie R7 medzi Vidinou a Tomášovcami a jej dopad na obyvateľov obcí a vylúčenie negatívnych vplyvov na ich zdravotný stav.	Akceptované - Návrh rešpektuje územnú rezervu trasy R7, navrhuje opatrenia na zmiernenie vplyvov dopravy
Pri rozvoji funkčných plôch zabezpečovať čistenie odpadových vôd pred vypúšťaním do vodného toku Krivánsky potok.	Akceptované
Zohľadniť a zapracovať obmedzenia vyplývajúce z ochranných pásiem Letiska Tomášovce a to do textovej aj výkresovej časti ako regulatívy priestorového a funkčného usporiadania predmetného územia: - Výškové obmedzenia stavieb, zariadení, stavebných	Akceptované

mechanizmov, porastov a pod. je stanovené: - ochranným pásmom vodorovnej roviny s výškovým obmedzením 223 m n.m.Bpv. - ochranným pásmom vzletových rovín (sklon 2% - 1:50)s výškovým obmedzením 192-214 m n.m.Bpv. - ochranným pásmom vzletových rovín (sklon 14,3% - 1:7)s výškovým obmedzením 192-219 m n.m.Bpv. - Ďalšie obmedzenia sú stanovené: - priestorom s obmedzením stavieb vzdušných vedení VN a VVN (vedenie je potrebné riešiť podzemným káblom) - Pri určenej podlažnosti v jednotlivých lokalitách preveriť kolíziu s výškami určenými ochrannými pásmami letiska.	
Rešpektovať regionálne terestrické biocentrum Galienka, ktoré predstavuje menší komplex lesa v intenzívnej poľnohospodárskej krajine s dubovo cerovými lesmi. Katastrálnym územím obce Tomášovce prechádza regionálny biokoridor.	Akceptované
Rešpektovať požiadavky zákona č. 364/2004 Z. z. o vodách a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č.372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (vodný zákon) v znení neskorších predpisov, Vyhlášky č. 100/2005 Z.z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o zaobchádzaní s nebezpečnými látkami o náležitostiach havarijného plánu a o postupe pri riešení mimoriadneho zhoršenia vôd, Nariadenia vlády SR č. 269/2010 Z. z., ktorým sa ustanovujú požiadavky na dosiahnutie dobrého stavu vôd, Zákona č. 442/2002 Z. z. o verejných vodovodoch a verejných kanalizáciách a o zmene a doplnení zákona č. 276/2001 Z. z. o regulácii v sieťových odvetviach, Zákona č. 7/2010 Z. z. o ochrane pred povodňami a ostatných súvisiacich platných právnych predpisov a noriem ako aj za rešpektovať oprávnené požiadavky správcu povodia (SVP, š.p., OZ Banská Bystrica), verejného vodovodu a verejnej kanalizácie (StVPS, a.s., Banská Bystrica) a hydromelioračných zariadení (Hydromeliorácie, š.p.), prípadne zariadení vo vlastníctve poľnohospodárskeho podniku.	Akceptované
Podľa ÚPN VÚC BBSK je potrebné rozpracovať plochy rekreácie, cestovného ruchu a športu pri vodnej nádrži Tomášovce s dôrazom na charakter stavby.	Akceptované – viď regulatívy a Závazná časť